

ועדת החקירה האזרחית של אסון ה-7.10

ישיבה מיום 20 באוגוסט 2024

נוכחים:

חברי הוועדה:

השופטת בדימוס ורדה אלשיך, יו"ר הוועדה
רניצ' בדימוס שלמה אהרונישקי, מפכ"ל
המשטרה לשעבר
אלוף במיל' איל בן ראובן
מר רפי בן שטרית, ראש עיריית בית שאן
לשעבר
תא"ל במיל' יהודית גריסרו

עדים:

מר גיל דיקמן
מר עופר רוזנבאום
גב' עינב צנגאוקר
מר יהודה כהן וגב' ויקי כהן
מר אלי אלבג

פרוטוקול

נכנס העד מר גיל דיקמן.

שלמה אהרונישקי: בוקר טוב, גיל. ועדת החקירה האזרחית לאסון ה-7.10. אנחנו מתנצלים בשם היו"ר שלא יכלה להיות. אנחנו בינתיים נשתדל למלא את מקומה. לפני הכול, לפרוטוקול, אנחנו מצפים שתגיד את כל האמת ורק את האמת. תן שם מלא וכמה מילים עליך עד היום.

העד: שמי גיל דיקמן, מתל אביב. אני בן דודה של כרמל גת שחטופה בעזה כבר 319 ימים, מה-7.10. אימא של כרמל, כנרת גת, נרצחה בבארי ב-7.10. אחיה של כרמל, אלון, נחטף יחד עם אשתו ירדן והבת הקטנה שלהם גפן. אלון וגפן הצליחו להימלט יחד עם ירדן מהמכונית שחטפה אותם לעזה, אבל ירדן נחטפה מחדש. ירדן רומן, אשתו של בן דוד שלי, שוחררה ביום השישי של הפסקת האש, ביום

ה-54 למלחמה. כרמל, בת דודה שלי, הייתה אמורה להשתחרר ביום השמיני של הפסקת האש, היום האחרון. וביום האחרון קרסה הפסקת האש, וכרמל נשארה מאחור. אנחנו יודעים מעדויות של שני חטופים שחזרו בהפסקת האש שכרמל בחיים, שהם היו איתה לאורך כל הזמן, ושהם היו איתה ממש עד הרגע שבו הפרידו ביניהם רגע לפני ששחררו אותם הביתה. הנסיבות שבמסגרתן היא לא שוחררה באותו יום שמיני שלא יצא אל הפועל שמעתי כמה גרסאות, אבל אנחנו לא יודעים להגיד בדיוק למה, ומי פספס את ההזדמנות להחזיר אותה, או חלק ממי שהיו באותה רשימה, או אנשים אחרים שיכלו להיות משוחררים ואולי על חלקם בדיוק התבשרנו היום.

איל בן ראובן: בת כמה כרמל?

העד: כרמל נחטפה כשהייתה בת 39, ב-19.5 מלאו לה 40.

שלמה אהרונישקי: בוא תן כמה מילים עליך. איפה גדלת וכו'.

העד: אני נולדתי בניו יורק להורים ישראלים. בגיל שנתיים וקצת עליתי לארץ, חי וגר בתל אביב פחות או יותר מאז. אני הייתי אמור להתחיל את שנת הלימודים כסטודנט לתואר שני בפסיכולוגיה חברתית באוניברסיטה העברית ב-15.10. ב-7.10 מרגע שנחטפה המשפחה שלי כל התכניות השתנו. גם כרמל רשומה עדיין כסטודנטית לתואר שני בריפוי בעיסוק באוניברסיטה העברית, וגם היא לא התחילה את הלימודים.

שלמה אהרונישקי: מה אתה עושה מאז ה-7.10?

העד: הייתי במילואים החל מ-9.10, ומרגע שקיבלנו את ההודעה הראשונית, אני אעשה סדר, ב-12.10 קיבלנו הודעה מהמדינה שכרמל, כנרת וירדן ככל הנראה חטופות. כך נראו ההודעות בימים הראשונים. היום אנחנו יודעים שזה היה מבוסס כנראה

על איכון סלולרי שלא היה מדויק, ולכן ההודעה על דודה שלי כנרת הייתה לא נכונה. כנרת לא נחטפה לתוך רצועת עזה, אלא נרצחה בתוך שטח ישראל. מרגע שקיבלנו את ההודעה הזאת עצרתי את שירות המילואים והתגייסתי למען המשפחה. ב-13.10 הייתה הפגישה הראשונה של מטה המשפחות החטופים והנעדרים, ומאותו רגע כל רגע ודקה בחיים שלי מוקדש להחזרת החטופים, כרמל וכל השאר.

גיל, אם אתה יכול לתאר לנו מאז החטיפה מה אתה עושה, מה המטה עושה, מה אתה חושב על מה שנעשה ואיך נעשה, הערות ודברים שיש לך לומר על התהליך. אתה יכול גם להתייחס, אני יכול להגיד לך, אני באופן אישי כרגע, ואמרתי לחבריי היום כששמעתי את הידיעה על החזרת ששת הגופות של אנשים שהיו חיים בשבי, ואני רותח מזעם, וממש מתקשה לשבת בשקט על הדבר הזה, כי אני מרגיש שאלה אנשים שבדנ"א של כולנו היו צריכים להיות בחיים. בוא תתאר לנו את הדרך שאתה ואתם עוברים, כל המשפחות.

איל בן ראובן:

מרגע החטיפה ב-7.10, האתגר הראשון והחשוב ביותר הוא להבין, להשיג מידע, הכי פשוט שיש. מי חי, מי מת, ובאיזה מצב ואיפה. המידע הראשוני שהשגתי היה כשמצאתי בטלגרם את הסרטון שהעיד לנו לראשונה שדודה שלי כנרת נחטפה, מצאתי אותו סביב השעה 15:00 ב-7.10, ובסרטון רואים אותה וחטופים נוספים מובלים מתוך הקיבוץ. בלילה בין ה-8 ל-9 באוקטובר מצאתי את הסרטון שרואים אותה רגע אחרי שרצחו אותה. אני העברתי את הסרטון למשפחה ולמטרה. זו עדות קטנה לרמת הכאוס שהייתה אז במדינה.

העד:

ב-36 השעות הראשונות אף אחד לא מדבר איתך ועם המשפחה, לא יודעים כלום, ואתם מחפשים לבד כל אחד לנפשו מה קרה?

איל בן ראובן:

העד: כן. אנחנו יודעים על האירועים מהתקשורת, אני פותח ערוץ 12 ורואה שם את

אלה בן עמי מתקשרת לדני קושמרו ואומרת לו "אני רואה את התמונה של אבא שלי חטוף בעזה". זו הייתה הדרך שלנו להבין מה קורה. אף גורם לא דיבר איתנו.

יהודית גריסרו: עם המשפחה, טרם המידע הזה, יש איזשהו קשר?

העד: אנחנו בשעות הראשונות שלחנו להם הודעות, היה נראה שהכול בסדר, וגם ראיתי

התכתבות של כנרת עם אחיה שניר מהשעה תשע בבוקר פחות או יותר,

כשבשעה 10:30 כבר נותק קשר לגמרי. בשעה 12:00 בצהריים אנחנו מקבלים

הודעה מאשל, דוד שלי, שהיה היחיד שהיה בבית מבין בני הבית ונשאר בתוכו

ולא נחטף או נרצח, והוא מספר לנו שאת השאר לקחו. המידע שיש לנו בעצם

מתבסס על זה, על ההודעות שאנחנו מקבלים ממי שנמצא שם ועל להיכנס

לטלגרם ולנסות להבין מה קורה בכל נקודה ונקודה.

שלמה אהרונישקי: מתי נוצר קשר ראשון עם נציגות ממשלה, ביטחון?

העד: אני רוצה לדייק, ולדעתי בימים הראשונים כל המידע מגיע מזה שאנחנו יוצרים

קשר עם הרשויות. אנחנו מתקשרים אליהם לשאול האם יש מידע, האם נמצאו

פצועים או גופות בבתי חולים.

איל בן ראובן: למי אתם מתקשרים?

העד: למשטרה דבר ראשון. היא האחראית מבחינתנו בשלבים הראשונים. בימים

שאחרי אנחנו בכל פעם באים ממקום למקום, מלהב ליחידות אחרות, כדי להבין

בדיוק איפה אנחנו, למי אנחנו צריכים למסור את המידע, כי כרגע לנו יש יותר

מידע מאשר למשטרה בשלבים האלה. הם מפנים אותנו, כשנראה לנו שאנחנו

מוצאים סרטון שבו יש אולי מי שמזכירה את בת דודה שלי ואנחנו רוצים לוודא אם

זו היא או לא, אנחנו מועברים מקו לקו, שולחים אותנו ממקום למקום, ואני בתחושה של כאוס.

שלמה אהרונישקי: אני רוצה לשאול, זה מאוד חשוב הנקודה שאמרת, מתי פחות או יותר הרגשתם שיש מישהו שמנהל את העניינים מבחינתכם? שמוסר לכם מידע, שאתם יכולים לדבר איתו, שהוא עונה לכם. פחות או יותר.

העד: קודם כל, במידה מסוימת עד היום אין מי שבאמת נותן לנו, אני מרגיש, את כל המידע. מבחינה טכנית מיידית ומהותית, ב-12.10 מגיעה אלינו קצינה נפלאה שמלווה אותנו עד היום בשם ליטל, והיא מגיעה כדי למסור לנו את ההודעות על המשפחה שלנו, אבל ההודעה שהיא מוסרת לגבי זה שעם כרמל, כנרת וירדן ככל הנראה חטופות, ברגע שהיא מוסרת את המידע הזה אנחנו יודעים שזה מידע לא מדויק, או לפחות בחלקו.

יהודית גריסרו: היא אומרת לכם שכרמל, כנרת וירדן כנראה חטופות? העד: כן.

יהודית גריסרו: כשאתה כבר ראית את הסרט בטלגרם שכנרת נרצחה. העד: נכון.

איל בן ראובן: מטעם מי היא? אתה יודע? צה"ל, גל הירש?

העד: היא מגיעה על מדים, זאת אומרת שהיא מאגף מנפגעים שאני חושב שהיה כפוף למשל"ט באותה עת.

איל בן ראובן: ועד היום היא מלווה אתכם? העד: כן.

איל בן ראובן: ומי מעליה? יש שם שרשרת שלמה.

העד: אני חושב שהיא תחת כליפי, אבל אני רוצה לדייק. היא עד היום במילואים.

יהודית גריסרו: וכשאתה אומר לה, אני מניחה, שראית כבר סרטון לפיו כנרת נרצחה, אז מכאן

כמה זמן לוקח עד שמודים בכך שכנרת עליה השלום?

העד: היא מיד אומרת בסדר, אני הולכת לבדוק את זה. יום חמישי עובר, עד יום ראשון,

ה-15.10, ואז בשעות אחר הצהריים אנחנו מקבלים הודעה סופית שהגופה

נמצאה ושכנרת אכן נרצחה. אני לא יודע עד היום מה הקשר בין הסרטון שהעברנו

לבין מציאת הגופה. לדעתי גם אין מידע לגבי איפה נמצאה הגופה.

שלמה אהרונישקי: קיבלתם עוד פרטים? איך היא נרצחה, או מי רצח?

העד: אני לא קרבה ראשונה לכנרת, אז מה שאני אומר יכול להיות מאוד חלקי. עד כמה

שאני יודע, אין מידע על סיבת המוות. אנחנו מניחים ומבינים, ממה שראינו, שכל

הנראה זה מירייה, כמו שקרה לשאר החטופים באותו סרטון. היות שאנחנו

מדברים על התהליך כולו, כל המידע שמגיע אלינו בשלבים הראשונים אני

בתחושה שנכון יותר להסתמך על מה שאני רואה בעיניים ועל העדויות שאני מגיע

אליהן בעצמי מאשר על מה שהמדינה מוסרת.

איל בן ראובן: ומתי הדברים פחות או יותר מתחילים "להתיישר"? שלמה שאל קודם, בוא נלך

הלאה למרחב שבו מתחיל העסק להיות יותר ברור, זאת אומרת אתם יודעים

שכנרת נרצחה, ושכרמל נמצאת בשבי, ומה קורה עכשיו? מבחינת הטיפול בכם,

המידע, התמיכה. איך הדברים מתנהלים בהמשך?

העד: מאותו רגע מיטל מנהלת את הקשר בינינו לבין המדינה. הקשר הישיר שלה הוא

למשפחה הישירה של כרמל ושל ירדן. המידעים מגיעים בטפטופים. הטיפול

הכללי במצבנו כמשפחות של חטופים, אני חושב שאפשר להגיד שמקבל איזושהי

צורה כשגל הירש פונה לראשונה למשפחות בהצעה לפגוש אותן בפגישת זום, אם

אני לא טועה בדיוק שלושה שבועות אחרי ה-7.10, במוצאי שבת ה-28.10. ראש

הממשלה נתניהו מכריז ב-27.10, אני מקווה שאני מדייק בתאריכים, על פתיחת התמרון הקרקעי. היו כמה שבועות שבמהלכם לא היה קשר בכלל, אף אחד לא נפגש. ב-29.10 מוכרז שתתקיים פגישה ביום ראשון עם ראש הממשלה. במוצאי שבת מליאה של משפחות, מאות אנשים מוזמנים לפגישה עם גל הירש, שהוכרז לפני כן כאחראי על השבויים והנעדרים מטעם משרד ראש הממשלה. אני עולה לשיחה הזאת ב-28.10, מוצ"ש.

רפי בן שטרית: ומשתתפים בה מאות אנשים?

איל בן ראובן: מוזמנים כולם?

העד: מוזמנים משפחות החטופים.

יהודית גריסרו: תחשבו שבאותה נקודה היו 250 חטופים.

העד: ונעדרים. בשלב הזה אנחנו יודעים שגם אנשים שלא נחטפו הוגדרו ככל הנראה כחטופים.

חיים: הפגישה הראשונה עם ראש הממשלה הייתה ב-28.10 בחמש בערב.

העד: והפגישה עם גל הירש לדעתי שעתיים-שלוש אחרי בזום. הפגישה של ראש הממשלה הייתה של מספר מצומצם של משפחות שנפגשו איתו, זה קרה בהתראה של ממש כמה שעות. אותו יום, מאוחר יותר, התקיימה הפגישה בזום עם גל הירש כדרך בעצם לתווך את המסר את אותה תחושת פתיחות לכלל המשפחות.

איל בן ראובן: המשפחות שמוזמנות לפגישה עם ראש הממשלה, יש לך מושג מה הקריטריון

להזמנתן של המשפחות האלה? מי מגיע לפגישה עם ראש הממשלה?

העד: אני לא יודע. יש פה בחדר מישהו שהיה שם, יכול להיות שהוא יודע יותר טוב.

אנחנו שמחנו שמישהו נפגש עם ראש הממשלה, והפגישה שלנו בזום עם גל

הירש הייתה במובן מסוים מיקרו-קוסמוס של מה שקרה מאותו רגע ואילך. גל איחר לנו בכמה דקות. זה התחיל מזה שהזום יש לו מגבלת מקום, והוא הוגבל בהתחלה ל-100-120 משתתפים, ואנחנו יותר, אז הזום קרס ונפתח מחדש. גל איחר בכמה דקות, וכשהגיע התחיל פשוט לנאום לנו, מה שברור שהוא טקסט מוכתב מראש. הוא דיבר ודיבר, ובאיזשהו שלב היו בני משפחה שניסו לדבר אליו, והוא ביקש לסיים את מה שיש לו להגיד. בכל זאת היו כמה שניסו לשאול שאלות, הוא שם אותנו על מיוט והמשיך בדיבור. זה לא יפה למשפחות שרוצות להבין, עד אותו רגע אף גורם רשמי לא דיבר איתנו, ועכשיו שמים אותנו מול קצין במיל' שכאילו אמור לתת תשובות, ולמעשה לא נתן כל תשובה חוץ מזה שהוא כאן. זה הרגיש כמו מהלך סתימת פה בגדול. תשבו בשקט, אנחנו דואגים לזה.

שלמה אהרונישקי: עד היום היית בהרבה פגישות, אני מניח.

העד: כן.

שלמה אהרונישקי: עם הממשלה, עם גורמים כאלה ואחרים. אתה הרגשת בפגישות שאתה מקבל מידע? שמתייחסים למצוקה שלך או לבעיות שלך? או שזה פגישות כמו עם גל, כפי שאתה מתאר? לבוא לתת הצהרה ולסיים.

העד: אני חושב שיש הבדל גדול בין פגישות שונות עם אנשים שונים, ובין בעלי תפקידים שונים. הפגישות עם רוב השרים בממשלה, גם עם ראש הממשלה, הייתי בפגישה כזאת לפני מספר שבועות, נראה שמטרתן היא משהו בין סתימת פה לבין ונטילציה. זאת אומרת, אם גל בתחילה היה נותן את הנאום שלו, שם אותנו על מיוט ואז נותן לנו לדבר, היום הם למדו שהם עוברים קודם, עושים סבב בין כולם, נותנים לנו לשחרר את מה שיש לנו להגיד, ואז נותנים בסוף איזו הצהרה שלהם וממשיכים הלאה, בלי מידע אמיתי או משהו בעל ערך שאנחנו

מקבלים מהם ולא יכולנו לקבל בשום מקום אחר. בפגישות שאנחנו יוזמים לעומת זאת, עם גורמי מודיעין או גורמים שמעורבים במו"מ, אני מרגיש שאנחנו מקבלים יותר. יש שיחה, מותר לשאול שאלות, יש דיאלוג.

איל בן ראובן: כשאתה אומר גורמי מודיעין או גורמים כאלה ואחרים שנותנים מידע יותר רלוונטי, אתה יכול להגיד פחות או יותר מאיפה הם מגיעים?

העד: אלה בעלי התפקידים הבכירים בצוותי המו"מ, אלה שאנחנו הזמנו איתם פגישה, ואלה שהזמינו איתנו, ואני לא ארחיב.

איל בן ראובן: אם אתה מבקש פגישה עם רונן בר והאלוף ניצן, אתה מגיע אליהם?

העד: יש אנשים שמבקשים פגישה ומצליחים להגיע אליהם. זה לא תמיד פשוט, והלו"ז של האנשים האלה מאוד מורכב, אבל בגדול מי שרוצה לדבר איתם מגיע אליהם.

רפי בן שטרית: כולל מידע קונקרטי, או שזו עוד שיחה עם מישהו בכיר מאוד?

העד: מהתחושה שלי בשיחות האלה עולה מידע משמעותי, שלעתים לא יכולנו להשיג בדרכים אחרות, ולא משוקף בשיחות אחרות. כאילו אם לא ניזום בעצמנו את השיחות האלו, לא נגיע למידע קריטי לאורך הדבר הזה. אני רוצה לגעת בנקודה שכאילו מובנת מאליה, עצם התפקיד שלנו כמשפחות באירוע הזה כאלו שמניעות אותו וגורמות לו לקרות. אנחנו לא רק גורם שצריך לקבל מידע כדי שתנוח דעתנו. משלב מאוד מוקדם ברור לנו שאנחנו בעל תפקיד שיכול גם לשנות את המציאות, שיכול לשנות סדרי עדיפויות, שלפעילות שלו בספירה הציבורית יש משמעות בשאלה האם החטופים יחזרו או לא.

רפי בן שטרית: אלמלא המעורבות האקטיבית שלכם, היינו במקום אחר כולם?

העד: אין לי שום ספק בזה. ב-7.10, במוצאי החג, יש ישיבת קבינט מדיני ביטחוני, וגם ישיבת ממשלה אם אני לא טועה, ועולה ציטוט מהפגישה הזאת שבו נאמר על ידי

שר בכיר, סמוטריץ', שעכשיו צריך להיות אכזריים, ולא להתחשב יותר מדי בשבויים, ולהיכנס בעזה בכל הכוח. זה ציטוט שעולה מהפגישה. אני בפגישה שנערכה עם ראש הממשלה בווישינגטון הוא חזר ואמר שהיה בימים הראשונים מי שאמר שצריך לוותר על החטופים. הוא אמר זו לא ספקולציה, זה דבר שהיה על הפרק, להתייחס על החטופים כחלק מהמחיר שכבר שילמנו, כאילו כבר שילמנו אותו ב-7.10. אני מזכיר, זו תקופה שיש בשבי תינוקות, קשישים, נשים, גברים, חיילים, אזרחים, ועוד כאלה ששם מ-2014. אבל כל הדבר הזה יש מי שחושב לראות בו מחיר כבר מהשלב הראשון.

איל בן ראובן: זו אמירה של ראש הממשלה שאומר לכם שהיה?

העד: לא, מה שראש הממשלה אמר זה שהיה מי שהציע לוותר, ככה.

שלמה אהרונישקי: היה מי שהציע שתהיו חלק מבניית התכנית למו"מ?

העד: חד משמעית לא. יכול להיות שהיו אנשים שחשבו שהמשפחות צריכות להיות חלק

מהמו"מ. אני אולי בעולם תמים, חושב שכשקרה הדבר הזה, הציפייה הראשונית היא שיהיה מי שיטפל בו באופן מיידי. לא צריך לספר לנו יותר מדי, אבל החטופים שנמצאים בידי אויב יהיו בראש סדר העדיפויות. קודם כל להחזיר אותם הביתה, ומכאן לא צריך לשתף אותנו באיך ומה. זה היה האינסטינקט הפנימי שלי בימים הראשונים. אבל אז אתה שומע ב-10.10 שיוצא דוח נוסף של גורם מדיני בכיר שאומר "נטפל בסוגיית החטופים אחרי המלחמה". מאותו רגע, מרגע שזה לא בראש סדר העדיפויות, מכאן משהו עקום מלכתחילה. כי זה אומר שהמעורבות שלנו, כמשפחות החטופים, כזרוע האזרחית במטה המאבק להחזרת החטופים, היא קריטית. כי אם אנחנו לא שמים את הנושא הזה בראש סדר העדיפויות, כל מיני דברים יקרו לפני החזרת החטופים.

איל בן ראובן:

ברור לגמרי שהלחץ הציבורי הוא חשוב מאוד, והפעילות שלכם. אני מסכים שזה היה אחרת אם לא היה הלחץ הזה. מתי אתם מרגישים, כמשפחות, שבאמת הלחץ הציבורי הזה מתחיל להשפיע? זאת אומרת, אני מבין ממה שאתה אומר פה שב-7.10 וב-10.10, ואני מניח שלא רק, יש גורמים כאלה ואחרים שחושבים שביטחון המדינה יותר חשוב מהחזרת החטופים עכשיו. זאת אומרת, אני קורא לזה שמים על החטופים, על גבם, את ביטחון המדינה. מתי אתם מרגישים, אם אתם מרגישים, שהדבר הזה משתנה באיזושהי צורה? אני מזכיר לנו שבשלב הראשון, בחודש הראשון, סוגיית החטופים איננה נמצאת במטרות המלחמה בכלל. כשאני שואל את השאלה הזאת בפורום מאוד בכיר, אומר לי מישהו זה לא מטרת מלחמה דבר כזה. החטופים זה לא מטרת מלחמה. יש מין ויכוח קצר מאוד, אבל החטופים לא נמצאים שם בכלל. אני שואל מתי אתם מרגישים שזה השתנה, או האם אתם מרגישים היום שלאורך הזמן סוגיית החטופים עברה למקום הראוי לה בסדר העדיפויות הלאומי.

העד:

כמו שאתה אומר, בימים הראשונים זו לא מטרת מלחמה, החזרת החטופים לא בין חמש מטרות המלחמה, וזה חלק מהחשש הגדול. ברגע שבו התחלנו להרגיש את ההשפעה היה כשהוקם ויצא לפועל מטה החטופים והנעדרים, שהוקם במהלך השבוע הראשון. אני מגיע לשם בפעם הראשונה ב-13.10, יום שישי, לפגישה. הוא כבר התחיל לפעול לפני כן. הדבר הראשון שהוא עשה זה לאסוף מידע מי חטוף, מי נעדר, ומי לצערנו נרצח. אבל ההשפעה הציבורית שלו מתחילה מאותו הרגע, ממסיבות העיתונאים הראשונות, ועד הקמפיין הציבורי שמתחיל מיד וקורא להחזרת כולם הביתה. ההשפעה הראשונה שאני חושב שראינו שמהו באמת קורה היה ב-28.10. אני מזכיר שב-27.10 הוכרז על התחלת התמרון הקרקעי,

ובתוך פחות מ-24 שעות יש פגישה עם ראש הממשלה למספר משפחות מצומצם. זו תחילת ההשפעה הזאת. אחרי זה, אני מרגיש שההשפעה שלנו הרגשתי אותה בנקודות שבהן החלטנו להיות אקטיביים. הגענו לכנסת בלי הזמנה. פשוט הופענו, ואומרים חיכינו לכם, תביאו. ואז התחלנו לדבר בוועדות, נוהל שמאז התמסד. אנחנו המצאנו את זה באותם רגעים כי פשוט הגענו, וחברי הכנסת לא היה להם נעים לסתום לנו את הפה, אז נתנו לנו לדבר. מאותו רגע נראה שיש במה ציבורית שבה לפחות חברי הכנסת לא יכולים לעשות כאילו הם לא שומעים אותנו, הם יהיו חייבים להגיב לזה. הפעם הראשונה שהייתי בכנסת דיברתי בוועדת בריאות, במקרה הייתה שם חה"כ גלית אסתר (?). כמה ימים לפני כן היא אמרה שלא הצליחה לראות את סרטון הזוועות שפרסם צה"ל יותר מכמה דקות, כי עשה לה בחילה, ועכשיו צריך למחוק את עזה. כששמעתי את הדברים האלה, הבנתי שהיא מתכוונת גם למחוק את החטופים שנמצאים, ושם דיברתי אליה, אחרים דיברו אל חברי הכנסת ואל בעלי התפקידים. זה היה רגע שבו הרגשתי שאנחנו מביאים את האמירה שלנו בפעם הראשונה אל העיניים והאוזניים של מקבלי ההחלטות. השיא היה בצעדה שהתקיימה מתל אביב לירושלים בחודש נובמבר, שבעצם הייתה מיצוי הלחץ הציבורי של משפחות החטופים. יובל הרן, שאבא שלו נרצח, ואימא שלו חטופה, ושישה מבני משפחתו היו אז חטופים, הוא בעצם הרים את הצעדה הזאת. עשרות אלפי אנשים הצטרפו אליו לירושלים, ושם אנחנו יודעים היום, מאנשים שהיו בחדר כשהתקבלה העסקה, למהלך הציבורי שמיקד את פעולת המשפחות למקבלי ההחלטות שנמצאים בירושלים הייתה השפעה על זה שהעסקה התקבלה במועד שבו התקבלה, ושהצליחה לשחרר בזמן את החטופים שיצאו בעסקה של נובמבר.

איל בן ראובן: ישנם גורמים בממשלה, אנחנו יודעים על מי מדובר, שמתנגדים לעסקה. הם אומרים את זה, אנחנו מתנגדים לעסקה בתנאים הנוכחיים. האם אתם נפגשתם איתם? האם הם מוכנים לדבר אתכם? האם אתם מבקשים פגישה עם סמוטריץ', עם בן גביר, הם נענו לזה? מוכנים לדבר אתכם ולהסביר את עמדתם? יש דיון או משהו רלוונטי שקורה במפגשים האלה?

העד: כן. לא תמיד זה קל. לפעמים צריך לרדוף אחריהם. אני מכיר אימא שרדפה אחרי אורית סטרוק במטרה לפגוש אותה במשך שבועות, ובסוף תפסה אותה במסדרון, וממש אילצה אותה לקיים פגישה. הפגישה הראשונה שלי עם איתמר בן גביר הייתה כשתפסתי אותו במסדרון. זה היה רגע לפני שהיה אמור להתקיים דיון על חוק עונש מוות למחבלים שהתקיים בוועדה לביטחון לאומי. ממש כמה ימים לפני אישור העסקה הראשונה. המל"ל הוציא חוות דעת שאומר שלא צריך לקיים את הדיון הזה, בכל זאת הוחלט לקיים אותו על יו"ר הוועדה פוגל והשר לביטחון לאומי בן גביר. הדבר הראשון שניסינו זה לבקש ממנו פשוט למנוע את הדיון, לפני שהיה ברור אם יש עסקה ומה עמדתו בנוגע לעסקה. אמרתי לו במסדרון השר בן גביר, אני מבקש ממך בבקשה לא עכשיו. תעשה את זה אחר כך, כשהחטופים יהיו כאן. אז תוכלו לדבר על עונש מוות. הוא אמר לי אני אעלה את זה בכל זאת.

איל בן ראובן: ובן גביר מזמין עוד מישהו למשרד אצלו?
העד: יש משפחות שעושות מאמצים להיפגש עם בן גביר, ואני חושב שגם מצליחות. אני החל מאותו אירוע בסוף חודש נובמבר לא רואה טעם להיפגש איתו, אבל יש משפחות שכשהן רוצות זה קורה. אני יודע שהוא גם הציע לאחד מבני המשפחות להגיע- הוא ביקש להגיע לשבעה על אדם שנחשב לחטוף ואז נמצאה גופתו, ואבי

המשפחה אמר לו "אם תגיע, אז רק עם החטופה שלי שעוד נמצאת בשבי", וסירב לקבל אותו לשבעה.

שלמה אהרונישקי: אני רוצה לשאול, יש לכם מטה, אני מבין שיש התייעצויות ופגישות, בטח לא עם כולם אבל עם איזשהו גרעין - איך אתם מודדים השפעה? על פי מה אתם יודעים שאתם משפיעים? כי אתה יודע, יש גישה שאומרת שאתם מפריעים ב"התלהמות" ויציאה החוצה.

רפי בן שטרית: אולי זה מקשיח עמדות בצד השני.

העד: נכון. אתחיל ואגיד, בשבועות הראשונים שאחרי החטיפה אני הייתי בסוג של חוסר ודאות וחוסר אונים, לנסות לאסוף מידע איך דברים כאלה עובדים. אני לא נולדתי עם הספר איך להחזיר את החטופים הביתה, אבל יש קמפיינרים שהיו לצערנו בעבודה של החזרת חטופים גם לפני כן. דיברתי עם אחת מהן, תמי שינקמן, היא האירה בפנינו את החשיבות של שני דברים - הראשון לשים את הנושא על סדר היום, שזה כאילו דבר מובן מאליו, אבל בכלל לא, והדבר השני הוא להפעיל לחץ על מקבלי ההחלטות, כי הם אלו שצריכים להחליט לכאן או לכאן. מקבל החלטה יש היום רק אחד, אנחנו רואים את זה, יש רק מקבל החלטות סביב הנושא הזה, רק ראש הממשלה.

שלמה אהרונישקי: זו התחושה שלך?

העד: זה לא עניין של תחושה, אנחנו מקבלים על זה מידע, זו ממש עובדה שהוא מקבל ההחלטות היחיד. יש את הקבינט המדיני ביטחוני שמחויב על פי חוק להיות זה שמקבל החלטות שעלולות לגרור יציאה למלחמה. מונה קבינט מלחמה שהיו חברים בו השר גלנט, השר גנץ באותה העת, וראש הממשלה ועוד שלושה משקיפים. קבינט המלחמה הזה פורק, ובעקבותיו לא קם שום גוף, ועדיין החלטות

מתקבלות. אנחנו מבינים שלא תמיד בנוכחות שר הביטחון, ולפעמים בהתעלמות מדעתנו ובלי שהוא נמצא בחדר. ראש הממשלה היום מקבל את ההחלטות האלה לבד, וגם סביב השאלה על הפסגה למו"מ שהייתה עכשיו, כשבאים אנשי מו"מ ואומרים לו שהוא צריך להתגמש, הוא אומר "זו החלטה שלי". לא שלנו, לא של הממשלה.

שלמה אהרונישקי: אתה יודע את זה מהתקשורת או גם מבפנים?

העד: מבפנים אני יודע שאין היום פורום מסודר שמחליף את קבינט המלחמה. אני חושב ששווה לבדוק את הדבר הזה, כי גם להחליט החלטה במו"מ, להציג עמדה כזו או אחרת, יכולה להיות לזה השלכה של יציאה של מדינת ישראל למלחמה, ועל פי חוק זה דבר שאמור לעבור בפורומים המוסמכים. את הדבר הזה אני יודע מבפנים, וגם פורסמו לזה עדויות בתקשורת. אני חוזר לנושא ההשפעה שלנו. בגלל שאחת המשימות שלנו להציב את הנושא על סדר היום, עצם התמיכה הציבורית בנושא החזרת החטופים והתמיכה בעסקה להחזרת החטופים קודם כל זה מדד להשפעה שלנו. היום אנחנו יודעים שהחזרת חטופים חיים נעשית בעסקה. אנחנו בבוקר שלצערנו ראינו שמבצע חשוב ומשמעותי החזיר חטופים שאינם בחיים. יכול להיות שיהיו גם מבצעים שיצליחו להחזיר חטופים בחיים, אבל המסה המשמעותית תוכל לחזור בחיים רק בעסקה. לכן תמיכה ציבורית בעסקה זה מדד ראשוני לכך שעשינו את עבודתנו כמו שצריך. האינדיקציה של זה היא איפה נמצאת החזרת החטופים במטרות המלחמה. כמו שאמרת האלוף בן ראובן, הדבר הזה לא היה בהתחלה בין מטרות המלחמה. תוך כמה שבועות עבר להיות מצוין בין שתי מטרות המלחמה באופן פומבי. אני משיחה עם ראש המל"ל מבין שיש היום שלוש מטרות - מיטוט חמאס, או היכולות הצבאיות והמדיניות של

חמאס, להפוך את עזה כך שלא יישקף ממנה איום לאזרחי ישראל, ושלוש יצירת התנאים להחזרת החטופים. אגב, לא החזרת החטופים, אלא יצירת התנאים להחזרת החטופים. היום זה בין המטרות של המלחמה. וגם זה לא מספיק, כי כמו שאמרת, יש את השאלה הכבדה האם מה שאנחנו עושים מייצר לחץ על הצד שלנו, לחץ לא נכון או מעלה את המחיר. בפגישה שהתקיימה בתחילת חודש נובמבר עם שר הביטחון אני דיברתי עם אדם בכיר מאוד, יועץ לשר הביטחון, שבעבר עסק בהחזרת חטופים באופן מאוד אינטנסיבי, ושאלתי אותו על השאלה הזאת, האם הרעש הציבורי שאנחנו עושים בולם באיזושהי צורה את החזרת החטופים. קיבלתי ממנו תשובה חד משמעית - לא. הוא אומר, אתם חייבים לעשות את מה שאתם עושים. זה מקדם עסקה, זה לא מעלה את המחיר, וזו החובה שלכם לצלצל בכל הפעמונים ולהמשיך לפעול בכל הכוח. באותה נקודה יש לי פתק מהרופא, אני יודע שמה שאנחנו עושים לא מעלה את המחיר ורק מקדם עסקה, וזו הסיבה שאנחנו עושים את מה שאנחנו עושים. אנחנו מנסים לפעול בזהירות תמיד, אם יש נושאים שכרגע חמאס צריך לתת תשובה עליה, נפעל חכם. יש בפגישות עם שרים בממשלה הרבה פעמים, הם מנסים להגיד "אנחנו לא נגיד לכם מה לעשות", אבל הם רומזים שלא כדאי לעשות רעש ולהפגין. להם נוח שלא נפעיל עליהם לחץ. אבל אני יודע משיחה עם אנשי מקצוע שהלחץ מקדם את העסקה, ולכן אין לנו ברירה אלא להמשיך ולעשות את זה, גם כשמקבלי ההחלטות האלה מנסים לרמוז לנו עם איזה גורמים לעבוד, לנסות להימנע מלשייך את עצמנו פוליטית וכו'. אני כל הזמן זוכר, הלחץ הציבורי שלנו, הפשוט שקורא להחזיר את החטופים, לחתום על עסקה ולהעלות את התמיכה בהחזרת החטופים מקדם את החזרת החטופים.

איל בן ראובן: אני רוצה לשאול שאלה לגבי הציבור. מה אתם מרגישים מבחינת ההיבט הציבורי. אנחנו יודעים שיש לכאן ולכאן את הוויכוח הציבורי, לגיטימי אבל קשה ביותר. מה אתם מרגישים בעניין הזה? ושאלה שנייה, אנחנו גם שמענו על מתחים בין המשפחות, כלומר יש משפחות שחושבות כך וכאלו שאחרת.

שלמה אהרונישקי: והארגונים שנבנו, פורום תקווה למשל.

איל בן ראובן: אם תוכל לדבר על זה, מה זה עושה, איך אתה מרגיש כלפי זה ומה קורה שם. לגבי האספקט הציבורי, באמת זה היה מדד ההצלחה הראשוני ששמנו לעצמנו, ושם אני מרגיש הצלחה גדולה. התמיכה של הציבור נמצאת בעלייה כל הזמן.

איל בן ראובן: גם היום?

העד: כן. כשמודדים את זה לאורך זמן, זה כל הזמן נמצא בעלייה. והבנה שהחזרת החטופים היא גם בראש סדר העדיפויות, וגם הדחופה ביותר, שני דברים שונים אחד מהשני, זו עמדה שהציבור מחזיק בה היום. וגם אם נראה שיש מקבלי החלטות שלא ממקמים את זה נכון בסדרי העדיפויות, הציבור ממקם את זה נכון. אנחנו כן מרגישים שההשתתפות בהפגנות הוא לוקה בחסר, והוא עמדתי, והרבה פעמים תוצר של המצב הביטחוני, מה שאני יכול להבין. לכולנו יש חברים ובני משפחה שעכשיו לוחמים במילואים, וזה ברור שאנשים ירגישו שאולי לא נכון להפגין בנקודה זאת, אבל אני חושב שזה נכון וחשוב לעשות את זה. אני מנסה לנסח את זה. הנושא של התמיכה הציבורית בעסקה אמנם נמצא כל הזמן בעלייה.

רפי בן שטרית: זה מרגיש שיש אולי ארגונים שהתלבשו על החזרת החטופים כדרך לקדם אג'נדה אחרת. ורצינו לשמוע גם על מחלוקות בין משפחות החטופים.

העד:

זו הנקודה שאני מנסה לגעת בה בזהירות ועדינות. אני אתחיל מלהגיד שהתמיכה הציבורית ברחוב היא לא רק תוצר של השאלה אם אנשים מרגישים בנוח להפגין במלחמה, אלא גם נטיעה מכוונת של תחושת ייאוש בקרב מי שמנסה לייצר שינוי. חלק מהאפקט שאנחנו מרגישים ממקבלי ההחלטות זה שהמטרה היא שאנחנו נרגיש שהפעילות הציבורית שלנו לא נושאת פרי, כדי שלא נעשה את זה, כדי שלא נצא לרחוב, כדי שלא נרים מיזמים כאלה ואחרים שמטרתם לעורר מודעות ולשנות מציאות. אם הצעדה הייתה דרך מצוינת להרגיש שעשינו וגם היה אימפקט במציאות, אתה מרגיש שבקרב מקבלי החלטות יש ניסיון ליצור תחושה שאין לנו יכולת להשפיע. הגענו היום למצב שבו הציבור רואה בהחזרת החטופים מטרה עליונה, ולצד זאת מקבלי ההחלטות דוחים הזדמנות אמיתיות שנמצאות על הפרק, למרות שיש תמיכה ואין ספק שהציבור רוצה את הדבר הזה ומוכן אפילו לשאת את המחירים הלא פשוטים שיש. לגבי המשפחות, לא תשמע אותי שותק הרבה, אבל אני בתחושה שלכל בן ובת משפחה שמורה הזכות לנצח לכל עמדה, תמיד. וגם לכל פעולה. ויש בין בני המשפחות כאלה שאני לא מסכים איתם הסכמה גורפת, יש גם כאלה שאני מרגיש שגורמים שהם עובדים איתם פועלים מתוך אג'נדות שהן לא רק החזרת החטופים, אבל אני יודע שהם עלולים להגיד את אותו דבר גם להם באותה המידה. ציינו פה שמות של פורומים, פורום תקווה מחזיק בעמדה שונה מאשר של הרוב המוחלט של משפחות החטופים. צריך להגיד, מדובר בפורום של מספר מצומצם מאוד של משפחות. ניסינו בעבר לשאול אותם בכמה משפחות מדובר, לא קיבלנו תשובה חד משמעית. אבל אני חוזר ואומר, זאת זכות בעיניי מלאה ושמורה לכל בן משפחה לפעול כמו שהוא מבין.

האנשים שעובדים עם פורום תקווה הם כאלה שבמוכרז ומופגן באים עם אג'נדה

שרק לחץ צבאי על החמאס ישחרר את החטופים.

שלמה אהרונישקי: זה מפריע לך? אתה מרגיש שזה מפריע להתקדמות שלכם?

העד: אני חושב שקל יותר לממשלה-

איל בן ראובן: אני אשאל את השאלה עוד יותר חריף. האם אתם חושבים שלפורומים האלה,

שמדברים על לחץ צבאי כדבר היחידי שיכול, האם אתם מרגישים שהפורומים

האלה יש להם אוזן קשבת אצל מקבלי ההחלטות, אצל ראש הממשלה, יותר

מלכם?

העד: אתמול יצאה הודעה לתקשורת שראש הממשלה עומד להיפגש עם פורום תקווה

ופורום גבורה. פורום תקווה שציינתי, ופורום גבורה של משפחות שכולות מאירועי

7.10. במשך שבועות אנחנו מנסים לגרום לראש הממשלה להיפגש עם צעירי

משפחות החטופים, שאני חלק ממנו, ועוד מלפני כן עם חטופות שחזרו, שבות

שעוד נשארו לחלקן בני משפחה או בני זוג בשבי. במשך חודשים אנחנו מנסים,

וזה לא מצליח. פורום גבורה ופורום תקווה מקבלים פגישה, ומוכרז עליה כבר

אתמול, אחרי לחץ שהפעילה בת משפחה שפועלת בדבר הזה הוכרז שראש

הממשלה ייפגש עם שבות. זה ממש נעשה בלחץ, אבל לא הוכרז על מועד. אף

אחת לא קיבלה זימון לפגישה הזאת. לדעתי לראש הממשלה יש אוזן קשבת

במיוחד לחלק מסוים של משפחות החטופים, חד משמעית. אני אשמח להתבדות

ולשמוע שראש הממשלה מוכן להיפגש גם עם השבות וגם עם צעירי משפחות

החטופים, אבל לנו זה נראה שיש פורומים שמקבלים עדיפות וחשיפה יתרה. אין

על לבי על אף בן משפחה שנפגש עם ראש הממשלה. אני רוצה לחזור לנקודה,

אני כן חושב חד משמעית שלממשלה קל יותר עם זה שיש מראית עין של פילוג

בתוך משפחות החטופים. ואני חושב שזה אינטרס של מי שרוצה להחליש את כוחן של המשפחות שייראה כאילו יש בינינו חילוקי דעות כמה שיותר, וחילוקי הדעות האלה משמעותיים ויש פירוק של משפחות החטופים. אנחנו גם יודעים שנעשו ניסיונות מטעם אנשים שקשורים בראש הממשלה ובממשלה במטרה לשנות את אופן הפעולה של המטה. לשנות את מי שאנחנו נעבוד איתו. יש בני משפחה שאמרו באוזניי שהם שמעו מאנשים שעובדים עם ראש הממשלה שהם בוודאי היו תומכים ומגיעים לאירועים של המטה, אבל בגלל סוג האירועים שעובדים עם המטה אי אפשר לעשות את זה. כלומר המטה צריך לשנות את שיתופי הפעולה שלו כדי שהממשלה תוכל לשתף איתו פעולה ולתמוך בו בכל מיני דרכים. הפילוג והפיצול בתוך משפחות החטופים אני מרגיש שהוא אינטרס של הממשלה, ואנחנו ראינו את זה בכמה וכמה מקומות. וגם עצם הקמת הפורומים האלה והעבודה איתם מייצרת מראית עין של פילוג גם במקומות שאין בהם פילוג באמת. כשאני נפגש עם חלק מהאנשים מפורום תקווה אחד על אחד, אני מגלה שחלק מהדעות שלנו דומות. זה לא חצי-חצי, יש רוב מוחלט של משפחות שלמרות חילוקי דעות על דברים עומדות מאחורי מסר אחד, שהוא להחזיר אותם הביתה עכשיו, ותמיכה בעסקה. ויש חלק קטן, לגיטימי, שתומך במשהו אחר, אבל זה לא חצי-חצי, ונעשה ממש ניסיון להראות כאילו יש פיצול ופילוג כדי שיהיה אפשר להפריד ולמשול.

שלמה אהרונישקי: עוד הרבה חושבים כמוך?

כן.

העד:

שלמה אהרונישקי: יש לי עוד שאלה, מעין סיכום. במבט מלמעלה, אחרי עשרה חודשים, מה הכי

מפריע לך, או מה היה צריך להתנהל אחרת? אני לא מדבר במבחן התוצאה

כמובן להחזיר את החטופים, זה ברור. אבל אם היית צריך לנהל את האירוע הזה, מה הדברים שלדעתך היו חסרים, גם שאתם כמשפחות תרגישו יותר טוב, גם כי אולי זה היה מקדם את התהליכים? צריך להגיד שמדינת ישראל מעולם לא נתקלה באירוע מהסוג הזה. זה לא משהו שאפשר ללמוד מכל מיני אירועים.

העד:
ביום שישי 13.10 אני דיברתי עם גרשון בסקין, אדם עתיר זכויות, שגם היה לו חלק במשא ומתן לשחרור גלעד שליט, והוא הציג בפניי בקווים כלליים אבל מאוד ברורים את העסקה שנחתמה בחודש נובמבר, שכוללת החזרה של הנשים והילדים שבשבי בתמורה לקטינים ונשים שנמצאים בכלא הישראלי עוד לפני שבכלל כל נושא התמרון הקרקעי עלה על הפרק. ברור שהייתה הזדמנות להחזיר את החטופים כבר אז. יש שיגידו, ואני לא יודע להעיד באופן אישי, אבל גם ב-9.10 הייתה הזדמנות להחזיר את החטופים, וההזדמנות לא נוצלה. מאז ועד היום יש כנראה מספר דו-ספרתי של הזדמנויות כאלה שלא נוצלו. אנחנו גם לא יודעים היום, דיברנו קודם על אותו יום שמיני של הפסקת האש שבו חשבנו שאנחנו נקבל את בת דודה שלי, כרמל, ועוד לפחות שש נשים, אולי יותר, בחזרה ולא קיבלנו. אנחנו לא יודעים עד היום, יכול להיות שהייתה הזדמנות להחזיר קשישים, חולים ופצועים באותו היום, ושההזדמנות הזאת הוחמצה. את חלקם היום קיבלנו כבר כשהיה מאוחר מדי, אחרי שכבר אינם בחיים, נרצחו או נהרגו בשבי. ההזדמנויות הוחמצו כל הזמן, נקודה אחר נקודה. כשאני מדבר על הדבר הזה עם שרים בכירים מאוד בממשלה, נקודת המבט שלהם מזוקקת לחלוטין ואטומה לחלוטין לאירוע. הם לא רואים בזה הזדמנות שהוחמצה. אנשים בצוות המו"מ אומרים יכולנו לעשות יותר ולהחזיר חטופים הביתה אם היינו מתעדפים נכון, ובממשלה עדיין לא חשים את האחריות לזה שהיו יכולים להחזיר את יורם

מצגר, את יגב בוכשטב, את אלכס דנציג, את אברהם מונדר, כל האנשים האלה שהיה אפשר להחזיר אותם בחיים ולא החזרנו. שלא לדבר שבמקום אנשים יהיו בשבי 300 ומשהו ימים בשבי, השהות שלהם יכלה להתקצר. היו אנשים שהיו בחיים ואנחנו יודעים שנרצחו בשבי. אני יודע שההזדמנויות האלו הוחמצו. מי שמדבר עם אנשים בצוותי המו"מ יודע שהזדמנויות הוחמצו, ויש אפס תחושת אחריות ואמון בינינו לבין המערכת הפוליטית שמקבלת את ההחלטות. אני לא יודע אם הם מבינים שההזדמנויות הוחמצו.

איל בן ראובן: יש אנשים בצוות המו"מ שאתה נפגשת איתם שאמרו לך שהם יודעים שיש הזדמנויות שהוחמצו?

העד: כן.

שלמה אהרונישקי: גיל, תודה רבה לך.

העד: תודה לכם.

שלמה אהרונישקי: אתה אדם מיוחד. אנחנו כמו כולם מקווים שכולם יחזרו במהרה, ובעיקר שלמים וחיים, אבל גם מי שלא.

העד: תודה.

שלמה אהרונישקי: יום טוב.

העד יוצא מן האולם.

נכנס העד מר עופר רוזנבאום, ראש מטה ועדת החקירה האזרחית.

עופר רוזנבאום: בוקר טוב. אני יושב היום מולכם לא כראש מטה ועדת החקירה האזרחית, אני יושב פה היום כעד. הסיבה שאני יושב כאן היום, גם בגלל העדות שאנחנו שמענו ממש הרגע, גם בגלל ששת הנרצחים שנודע עליהם ממש עכשיו, ובכלל העדויות

ששמענו בזמן האחרון. כשאני לא עוסק במה שאני עוסק כאן, אני בעלים של קבוצת רוזנבאום תקשורת, העבודה שלי היא עולמות תוכן של לוחמה פסיכולוגית, מודיעין. במילים יפות תקראו לזה פתרון בעיות. אבל בשורה התחתונה שוכרים את השירותים שלי ושל הקבוצה שלי כדי לחסל תחרות, לנטרל סכסוכים עסקיים פוליטיים, ואנחנו מאוד יעילים במה שאנחנו עושים. זה מה שאני עושה ב-15 השנים האחרונות. העדות שלי היום מדברת על שיחת טלפון שקיבלתי שבועיים אחרי ה-7.10, שיחת טלפון שהפתיעה אותי מאוד, ולא שיתפתי יותר מדי אנשים בה, אבל אני חושב שהיום, גם על רקע העסקה שאנחנו מקווים שתקרה, נחשוף את מה שהיה. שיחת טלפון מגורם מאוד מתקשר ומוכר בממשלה, ולמעשה מבקשים לשכור את השירותים שלי במילים לא יפות כדי לפרק את מטה המשפחות, פשוט ככה. גיל, שהיה פה, דיבר על זה ממש בגדול, אבל אני מכיר את הסיפור מבפנים. שיחת הטלפון הייתה להצטרף, להתגייס, הם עושים הרבה רעש ובלגן, צריכים לחסל את זה כמה שיותר מהר. אמרו לי שזה כדי לתת שקט לממשלה להגיע לעסקה. אנחנו יודעים שזה לא המצב. מה שקרה בפועל זה שכמובן אמרתי לא. סיימתי את השיחה, והתקשרתי לעדכן את הגורם הרלוונטי במטה המשפחות שהסיפור הזה עומד לקרות, ובאמת מפה התגלגלנו וראינו שמנסים להשתיק אותם. אני אומר את זה היום כי אני חושב שלא נעשה כל מה שהיה צריך להיעשות, כל מה שיכול היה להיעשות כדי להחזיר את כל החטופים בחיים, ועדיין לא נעשה כל מה שאפשר וצריך להיעשות. היום יותר מתמיד אני אומר את הדברים האלו כדי להגיד גם למטה וגם לציבור להמשיך לפעול ולעשות כל דבר שניתן לעשות כדי שההזדמנות הזו לא תתפספס, כי החיים האלה על זמן שאול, ואנחנו מבינים את זה הבוקר יותר מתמיד.

איל בן ראובן: המידע הזה שאתה נותן דרמטי בחשיבותו. שאלתי האם אתה יודע על מאמצים נוספים בהמשך הדרך, יותר קונקרטיים. שמענו קודם את גיל שזה מאמץ מתמשך.

העד: חד משמעית.

איל בן ראובן: הפגיעה במטה והניסיון להפריד בין משפחות, ולעשות כל דבר כדי להקטין את הלחץ על חברי הממשלה. שאלתי האם אתה מכיר מאמצים נוספים בנושא הזה.

רפי בן שטרית: אולי לפני זה, אני רוצה כמובן לדעת עד כמה הגורם שפנה אליך רשמי ומוסמך לדבר ברשות או סמכות, או שזו שיחת רכילות של עסקנים שאנחנו מכירים שאומרים שיש פה גוף שצריך לפרק.

העד: אני רוצה להיות ברור, הגורם שפנה הוא גורם בכיר מתוך הממשלה, גורם מוכר. זה לא ברמת הרכילות או עסקן פוליטי. זה גורם שפנה אליי כי הוא ידע למי הוא פונה. סוג הפעילות שלי הוא סוד שמור בעולמות העסקיים והפוליטיים, הוא ידע מה הוא יקבל אם הוא יקבל כן. זה גורם רשמי שפנה מסיבה מסוימת, זה קודם כל. לשאלתו של איל בן ראובן, מאמצים נעשו ונעשים, וככל שסיפור החטופים יימשך עוד ייעשו. אני אומר את זה בצורה חד משמעית. הדני"א של סוג העבודה שלי, הבסיס שלו הוא הפרד ומשול. אין פה גאונות גדולה. ברגע שאתה גורם לפילוג ופיצול, הרבה יותר קל לך לשלוט באנשים או במתנגדים שלך. זה מה שמנסים לעשות פה, זה מה שעשו פה, ואנחנו רואים שזה ממשיך להיעשות.

שלמה אהרונישקי: מה הקשר בין האמירה הזאת לפרק את המטה, או "תדאג שלא יצעקו", בין המאמצים להחזרת החטופים? מה הקשר בין האמירה הזאת לבין המאמצים של הממשלה להחזרת החטופים?

העד: אני לא אומר שלא נעשים מאמצים. הרבה יותר קל לנהל מו"מ, הרבה יותר קל לנהל את האירוע הכי מורכב שהיה במדינת ישראל כשיש לך פחות כאב ראש. זה אירוע שלא היה פה. תחשבו על הרעש שנעשה פה על חייל אחד, על גלעד שליט. עכשיו יש לנו פה מאות, 250, מתחילת הדרך. הדבר היחיד שאפשר היה לעשות זה הכול כדי להשתיק אותם, זה נעשה, וזה לא נעצר ולא ייעצר גם. תודה רבה חברים, תמשיכו בעבודה.

יהודית גריסרו: תודה רבה.

העד יוצא מן האולם.

נכנסת העדה גבי עינב צנגאוקר.

שלמה אהרונישקי: בוקר טוב. ועדת החקירה האזרחית לאסון ה-7.10. קודם כול, תודה שהגעת, זה לא מובן מאליו, ואנחנו מאוד מעריכים גם את הפעילות שלך בכלל ואת הגעתך לוועדה. לפני שאנחנו מתחילים, אנחנו מצפים שתגידי את האמת, את כל האמת ורק את האמת. דבר שני, קצת על מי את.

העדה: קודם כל, זה כן מובן מאליו שמשפחות חטופים שנפגעו ב-7.10 ונפגעות עד לעצם היום הזה, זו החובה המוסרית שלנו להגיע לוועדת החקירה האזרחית כדי לספר את הסיפור של היקירים שלנו שעדיין מוחזקים בשבי. אני אתחיל ואומר - שמי עינב צנגאוקר, אני אימא של מתן צנגאוקר, שנחטף מקיבוץ ניר עוז יחד עם בת זוג ב-7.10. שניהם לא חברי קיבוץ, אבל הם אזרחים שהתגוררו בקיבוץ ועבדו בחקלאות בקיבוץ. הם נחטפו בנפרד, כל אחד על ידי שובים אחרים. הם לא ידעו זה על היחטפו של זה. אילנה נודע לה על חטיפתו של מתן רק ביום החזרה שלה הביתה. אנחנו יודעים שמתן חי, תודה לאל. ולכן המאבק שלנו מתמקד בהצלת מי

שנתר בחיים בשבי. במיוחד לאור העובדה שהבוקר נודע לנו שאמש כוחות צה"ל חילצו שש גופות של חטופים שאנחנו יודעים שנחטפו בחיים, ומשום הנסיבות שבהן הוחזקו גם נרצחו, גם עברו התעללות נפשית ופיזית. המאבק שלנו הוא כמובן להשיב את החללים לקבורה יהודית במדינה שלנו, אבל גם להילחם על החיים שעדיין נותרו בשבי, וזו החובה שלנו.

שלמה אהרונישקי: הבן שלך נחטף חי או פצוע? את יודעת?

העדה: בבואי לוועדה הזו, אני מבקשת לחשוף בפניכם על היוודעה חטיפתה של אילנה, בת הזוג של מתן, קיבלנו אינדיקציות מתמונות פנימיות של חבר קיבוץ ניר עוז, שהעביר את תמונות המצלמה הפרטית שלו בבית למודיעין, וכך המודיעין הבין שאילנה נחטפה. באותן תמונות מסתבר שגם מתן היה רכוב על אופנוע. המודיעין כשל בזיהוי מתן כחטוף, ולכן לא קיבלתי הודעה מגורמי הביטחון על חטיפתו של מתן אלא לאחר חלוף ימים לא מעטים. זה הכשל הראשון שאני פוגשת של מדינת ישראל בעצם, שלא ידעתי אם מתן חטוף, אם הצליח להימלט, אם הוא פצוע. יכול להיות שהוא נשרף או נרצח. והכשל הראשון שאני מבקשת להתריע עליו זה על כך שגורמי המודיעין שהיה בידם תמונות על הימצאו של מתן רכוב על אופנוע, ומשני צדדיו יש שובים נוח'בות, המודיעין כשל ולא זהה. בעצם במחדל הזה זה גרם לי עוגמת נפש, שבמשך ימים ארוכים לא ידעתי על גורלו של מתן. על גורלו של מתן נודע לי לקראת סוף חודש אוקטובר.

איל בן ראובן: כלומר עד סוף אוקטובר.

העדה: לא ידעתי מה קורה עם מתן.

איל בן ראובן: כשאת יודעת היום שבתמונות שצולמו על ידי חבר קיבוץ.

העדה: מתן מופיע.

- איל בן ראובן: ובמודיעין מישהו פספס את הדבר הזה.
- העדה: כן, זה המחדל הראשון שאני פוגשת.
- יהודית גריסרו: עד סוף אוקטובר מה היה הסטטוס של מתן?
- העדה: נעדר, אבל חטוף בסבירות של 60%. בהתחלה כשלא ידעו להגדיר הם השתמשו באחוזים. חטוף בסבירות 60%, לאילנה בגלל שיש את התמונה על האופנוע עם המחבלים אז הסבירות היא 100% חטופה, כי לא ידעו אם היא בחיים או לא. מתן חטוף בסבירות של 60%.
- יהודית גריסרו: ומתי הוא עובר למעמד של חטוף בסבירות מלאה?
- העדה: לקראת סוף אוקטובר. מה שחזק את הידיעה שמתן חטוף זה שחרורה של יוכבד ליפשיץ מקיבוץ ניר עוז שזיהתה את מתן בפני גורמי המודיעין, לא על סמך שיחה אלא על סמך זיהוי פרונטלי של תמונה שהוצגה בפניה.
- רפי בן שטרית: היא ראתה אותו שם?
- העדה: כן, היא מספרת שככל הנראה ב-24 השעות הראשונות כל החטופים מקיבוץ ניר עוז הוכנסו ברובם להאנגר תת קרקעי, ובזמן שהם עברו מיונים מי גברים ומי נשים, קטגוריות כאלה ואחרות, אז היא זיהתה את מתן, כי השיער שלו היה ארוך, פרוע, הוא לבש גופייה לגופו. מכאן הגיע הזיהוי הוודאי שלה, שהגיע אלינו.
- איל בן ראובן: מתי נוצר הקשר הראשון שלך עם גורמים רשמיים? ושאלה עוקבת, מתי את מבינה או מתי את מחליטה שמה שאת עושה מאז, ואנחנו כולנו מעריצים ומחבקים את מה שאת עושה, מתי את מבינה שאם לא מה שאת וחבריך עושים, בעצם אתם מאבדים אמון במערכת. אם היה לכם אמון מלא, הייתם אומרים היא תעשה את עבודתה ותחזיר לנו את האהובים שלנו. תני לנו תובנה על התהליך אצלך.

העדה:

אצלי התהליך לקח קצת זמן, קרוב לחודשיים למען האמת. אני כל הזמן הצהרתי, ואני לא מתכחשת לעובדה, שאני האמנתי בהנהגה ובדרג המדיני שלנו, וכמובן כמובן שהאמנתי בדרג הצבאי, עוד לפני שידעתי את גודל המחדלים, גם הצבאיים וגם הממשלתיים. האמת שניסיתי לתת להנהגה שלנו מרחב תמרון, כמו שהם ביקשו מאיתנו, על מנת שהדברים יתבהרו, שתהיה תמונת מצב יותר קונקרטי, במיוחד כשבחודש הראשון למחדל כל הזמן התמונה העדכנית התעדכנה, דובר צה"ל עדכן "היום מספר החטופים עלה כך וכך, מספר הנרצחים עלה כך וכך", יותר ויותר גופות שהיו במחנה שורה זהו. ולכן גם אני כאימא שלא ידעה בדיוק מה עלה בגורלו של מתן הכרחי את עצמי לשבת עד שדברים יתבהרו. בימים הראשונים למחדל הוקם מרכז שליטה ופיקוד עבור הנעדרים. נתבקשנו להגיע, למסור פרטים מזהים על מתן, נדרשנו למסור דגימות דנ"א, לתאר פריטי לבוש אחרונים שאנחנו יודעים שהוא לבש.

שלמה אהרונישקי: בשורה?

העד:

כן, קראו לשם למשפחות. מספיק נציג אחד מכל בית אב מקרבה ראשונה. הגיעו, מסרנו את כל הפרטים, נפתח תיק נעדר, ומשם התחילה התקשורת הראשונה שלנו מול המדינה שאמורה לאסוף את המארג שייתן לנו את המענה. גם כשהמשל"ט תפקד מצאתי את עצמי המון פעמים בכל שעות היום כשהיו דיווחים שיצאו מצד חמאס על הפצצות שהובילו להרג של חטופים ישראלים, הם לא קוראים לזה חטופים, חמאס משתמש במילה "אסירים", וכל הזמן הייתי צריכה להתקשר למשל"ט ולצעוק ולצעוק שאני מבקשת תשובות. ולצערי שם אמנם היו אנשי מילואים שאמונים על המערך הטלפוני, אבל לא היו בידיהם התשובות לתת לי, ולעתים תשובות קיבלתי רק לאחר מספר ימים. אימא שלא מודעת לגורל בנה,

כל דקה היא קריטית, ועצם זה שהמערכת לא הייתה מוכנה לתת מענה לשאלות הכי טריוויאליות ששאלתי זה בעיניי גם אחד הליקויים הכי גדולים של המערכת בניסיון שלה להקים מרכז שייתן תמיכה למשפחות, אבל בעצם לא נתן תמיכה. עבורי הוא היה מקור לתסכול, ולכן באיזשהו שלב ניתקתי קשר עם המשל"ט. באותם ימים התחילו למנות קציני נפגעים מטעם משרד הביטחון. הקצין המלווה הראשון שמונה לי הגיע אליי הביתה והודיע לי ולבנותיי ולאביו של מתן שהוא מוכר כחטוף רשמית על ידי מדינת ישראל, והגישו לנו מסמך רשמי.

מתי זה קורה?

איל בן ראובן:

בתחילת נובמבר.

העדה:

עוד שאלה באשר למה שאמרת קודם, האם את הרגשת שיש לחץ בשלב ההוא, ואת יכולה גם להתייחס בהמשך, להשתיק אותך? את אומרת גם שבתחילת הדרך הרגשת שאת נותנת למערכת לעבוד, ואנחנו כרגע סומכים עליכם. האם היה שלב מסוים שהרגשת שהתחיל לחץ, אתם התחלתם להפעיל לחץ, ואיך הדברים התרחשו?

איל בן ראובן:

בוודאי, כבר מתחילת דצמבר אנחנו המשפחות, אני בכל אופן אישית, אני כאן כדי לדבר בשם עצמי, הרגשתי כל הזמן שלשכת ראש הממשלה עושה כל שביכולתה להשתיק את משפחות החטופים. זאת אומרת, כל הזמן מנסים לארגן לנו פגישות עם חברי קבינט, עם ראש הממשלה, עם אז בזמנו גל הירש היה אמון על מטה השבויים והנעדרים, הוא היה ראש המנהלת. כל הזמן היה ניסיון להרגיע אותנו, להגיד לנו שדברים בטיפול. גל הירש עשה, אני זוכרת, ממש בימים הראשונים למחדל הוא ביקש לזמן את כלל משפחות החטופים לזום בשעת ערב. לפי המילים שהוא אמר לנו אז באותו זום מפורסם ראשון, שגם הודלף לתקשורת, היה זעם

העדה:

נורא שנוצר בי באופן אישי, כי הרגשתי תסכול, הרגשתי שגל הירש לא באמת כן
בכוונות שלו ושל ראש הממשלה לפתור את הסוגייה הזאת. הם עדיין לא החליטו
מתי ואם בכלל יהיה תמרון קרקעי. להזכירכם, התמרון הקרקעי התחיל רק חודש
לאחר המחדל. לא ידענו לאן הדברים הולכים. לא קיבלנו מגל הירש ולא ממקבלי
החלטות שנפגשנו איתם דירקטיבה לאיזה כיוון אנחנו צועדים, יחד עם מקבלי
ההחלטות. לאיזה כיוון הולכים - תמרון קרקעי, חילוץ, ניסיון להגיע לשולחן המו"מ
כדי לשחרר במהרה כמה שיותר מהר, להפסיק את המלחמה. כל הדברים האלה
לא קיבלנו אינדיקציות, עוד מהמפגשים הראשונים שלנו עם גל הירש ועם ראש
הממשלה. אני באופן אישי בשתי פגישות שלי עם ראש הממשלה הרגשתי היטב
גם דרך העיניים שלו וגם דרך תחושת הבטן שלי שראש הממשלה מוריד מסך
כשהוא נפגש עם משפחות החטופים. אני הייתי מצפה שיפנה אלינו בשמותינו,
ויגיד לנו א' ב' ג', מכאן אנחנו מתקדמים הלאה או נסוגים אחורה, או אלה הן
כוונותיי להמשך הדרך. במקום זאת ראש הממשלה דאג לשאול את המשפחות על
היקירים שלהן, שוב היה מעוניין לשמוע סיפור חיים רטרואקטיבי, לדבר על סיפורי
הגבורה שלו, שכבודם במקומם מונח, וסיפורי גבורה של יוני אחיו ז"ל, אבל אני
ראיתי בכל הדברים האלה לא יותר מאשר היסח דעת ומריחת זמן. ולצערי גם
היום אנחנו אוטוטו נציין שנה למחדל ה-7.10, וזו הדירקטיבה שאני רואה שראש
הממשלה בנימין נתניהו נוקט בה - משיכת זמן, טרפודים לכל אורך הדרך,
תדרוכים משיבות חסויות של ועדת חוץ וביטחון. אני רואה את ראש הממשלה
בוחר לכבד משפחות ספציפיות שכן תואמות את האג'נדה הפוליטית שלי. אני
יודעת להגיד לך שרק היום בבוקר, אחרי שאנחנו יודעים שראש הממשלה נענה
למתווה של הנשיא בידן, והסכים להתגמש מעט בעמדותיו על מנת לחזור לשולחן

המו"מ, כמובן שאני לא מוציאה מההקשר את תשובת חמאס, אבל היום בבוקר ראש הממשלה דווקא בוחר להיפגש עם פורום תקווה. פורום תקווה הולך לפגוש את ראש הממשלה היום בבוקר ולהגיד לו אדוני, אנחנו מבקשים לחזק את ידך, ולא ללכת לעסקה כי העסקה הזאת מופקרת. אז תמיד המשחק הפוליטי שנעשה, על הגב של מתן הבן שלי ושל שאר החטופים והחטופות, זה דבר כל כך מקומם. יש את החוזה הבסיסי שנחתם בין מתן לבין מדינת ישראל, מרגע שנולד בגבולות מדינת ישראל, והחוזה הזה הופר ב-7.10. ההתנהלות הפומבית, התקשורתית וההתנהגותית של ראש הממשלה ומקבלי ההחלטות מביאות אותי למסקנה היחידה שראש הממשלה החליט לוותר על כל החטופים ולהפקיר אותם למוות בשבי.

רפי בן שטרית: הדברים נוקבים.

שלמה אהרונישקי: כן. מה הפעולות שאתם מתכננים או שאת חושבת שצריך לעשות כדי לשנות את התהליך?

העדה: אני לאורך כל הדרך, למרות הביקורת החריפה שאני אומרת לכל מקבלי ההחלטות, בזמנו נפגשנו עם קבינט המלחמה המצומצם ועם צוות המו"מ. גם היום אנחנו מנהלים קשר ישיר עם שלושת הקודקודים שאמונים על המו"מ.

שלמה אהרונישקי: איתם אתם יכולים להיפגש?

העדה: אני אחשוף בפני הוועדה היקרה הזו שוב שראש המוסד, דדי ברנע, מאז ה-7.10 סירב להיפגש עם משפחות חטופים. אנחנו כמובן קיבלנו באופן רשמי את התשובה הזו לאחר שהקצינים המלווים שלנו הגישו בקשות רשמיות, שזה בסדר ולא מן הנמנע בהתחשב בנסיבות, וקיבלנו את זה כתשובה מובנת מאליה. אלא שכל שחלף הזמן, וראינו שאנחנו לא מקבלים תשובות חד משמעיות לגבי המו"מ

מהדרג המדיני או מחברי הקבינט, נאלצנו להפעיל לחץ מאוד חזק על שלושת קודקודי המו"מ - דדי ברנע, ניצן אלון ורון בר. ואכן ראש המוסד הסכים להיפגש איתי בארבע עיניים, למרות שהוא התעקש על מפגש עם עוד משפחות חטופים. אמרתי שאני מסרבת, כי כבר קצה נפשי במפגשים עם המוני משפחות, עם כל הכבוד לכל משפחה. אני חושבת שסוגיות מודיעיניות רגישות כאלה צריכות להיות בארבע עיניים. אני רוצה לחשוף בפני הוועדה הזאת, כשישבתי עם ראש המוסד דדי ברנע וקיבלתי אינדיקציות על שלבי המו"מ שאליהם עתידה ללכת מדינת ישראל, כמובן בהנחייתו של ראש הממשלה, בסוף השיחה נאמר לי על ידי ראש המוסד דדי ברנע, ואני מצטטת "עינב יקירתי, לצערי בקונסטלציה הפוליטית הנוכחית לא תיתכן עסקה לשחרור חטופים".

שלמה אהרונישקי: מתי זה היה בערך?

העדה: אני לא זוכרת בדיוק, אבל אני יכולה להעריך, אני חושבת באזור חודש מאי.

איל בן ראובן: זה את מקבלת מדדי?

העדה: בשיחה בארבע עיניים. נכחה איתנו בחדר בחורה בשם רותם שהיא מנהלת

הלשכה שלו, אשת אמונו. היא שרבטה את הלך השיחה בינינו, ואני מניחה שמה שהיא כתבה בפרוטוקול חסוי, שלא יצא היום ולא בשנים הקרובות לידיעת הציבור אלא אם כן יוגשו צווים כאלה ואחרים. ראש המוסד הסתכל לי בעיניים ואמר לי "לצערי בקונסטלציה הפוליטית הנוכחית לא תיתכן עסקת חטופים". הוא הסביר שזה בגלל פוליטיקה.

רפי בן שטרית: ואיך הגבת?

העדה: במפח נפש. אבל ברגע שראש המוסד אומר לי אמירה כזו, למרות שאני יודעת

שהוא לא איש פוליטי, הוא ראש ארגון ביון, והוא לא עוסק בענייני מודיעין להימצאו

של מתן בחלק כזה או אחר ברצועה או במצבו הבריאותי, אני יודעת שהאמירה הזו נאמרה כדי שאני אהדהד אותה במרחב הציבורי. בימים האחרונים הביקורת שלי כלפי ראש המוסד שיפטיק לדבר בשני קולות. כי לי הוא אמר משהו בארבע עיניים, ואני רואה שהתדרוכים שיוצאים בשבועיים האחרונים, על ידי דוברות המוסד ולא באופן ישיר אמנם, אבל כן מאנשים שמקורבים לראש המוסד, יוצא דברור אחר לחלוטין שמגבה את התעקשותו של ראש הממשלה על סעיפים כאלה ואחרים בעסקה המדוברת.

שלמה אהרונישקי: ואת זה שמעת גם מרון בר?

העדה: אני נפגשתי עם רון בר גם באותה מתכונת, והתעקשתי להיפגש בארבע עיניים, במיוחד בהיבט שרון כן אמון על מידע מודיעיני שמתרחש במסגרת פעולות ארגון שב"כ ברצועת עזה, בתוך הרצועה. רון האמת בפגישה האישית שלי איתו דווקא כן ביקש לשמוע יותר על מתן, על האופי של מתן, כדי לנסות ולהקיש מכך איך מתן הסתגל או לא הסתגל לשובים שלו במרוץ הזמן. על ידי רון לא נאמרה לי שום אמירה שדומה לאמירות שנאמרה לי על ידי דדי ברנע, זה ייאמר לזכותו של רון. רון בר אבל כן אמר לי, שאלתי אותו עד מתי יהיה ראש השב"כ ויהיה חלק מהצלע הקדושה שנושאת ונותנת על חייו של מתן. יכול להיות שמתן ישלם על זה בחייו. הוא אמר לי עיבב, כשאני ארגיש שכבר אני לא יכול להועיל, אז אני אניח את המפתחות ואלך הביתה. אני מניחה שרון בר, ראש השב"כ, נשאר עדיין, למרות שאנחנו מודעים למחלוקות שיש בין צוות המו"מ בינו לבין עצמו ובין צוות המו"מ לדרג המדיני מקבל ההחלטות. אני באופן אישי יודעת שרון בר, כמו גם אלוף ניצן אלון, שאיתו אני משוחחת על בסיס קבוע אחת לשבוע, ייאמר לזכותו, ככל שאני דורשת אלוף ניצן אלון נענה. אנחנו מדברים דרך טלפון מסווג על מנת שנוכל לנהל

שיחה פתוחה וכנה לגבי ממצאים כאלה ואחרים שנוגעים למתן. בהיבט המו"מ, אני גם שואלת את האלוף ניצן אלון איפה הדברים עומדים, ולא פעם גם הפצרתי באלוף ניצן אלון ואמרתי לו את הדברים הבאים: אני פונה אליך כאימא. אתה לא שייך לשום דרג כזה או אחר, נקראת לשליחות חייך ב-7.10, אתה לובש מדים של מדינת ישראל, כי אתה בדרגת אלוף, אבל לצערי ניצן אתה כושל בתפקיד שלך, מתן עדיין לא בבית. ואני מעריכה ומוקירה את כל המאמצים הכבירים שאתם עושים להחזיר את מתן הביתה, אבל מתוך ידיעה שמתן לא יכול לחזור הביתה במבצע חילוץ הרואי, אלא רק בעסקת חטופים, וככל שאנחנו לא מתקרבים לאותו כיוון של עסקה, אז לא פעם אני מטיחה בפני האלוף ניצן אלון שאני דורשת ממנו לפשוט את מדיו, ויחזור לחיים האזרחיים, שמישהו אחר עם צורת חשיבה אחרת ורעננה אולי ייכנס למקום. אבל האלוף ניצן אלון תמיד מחזק אותי בשיחה ואומר עינב, הכי קל לפשוט את המדים ולצאת הביתה, אבל אני הולך לישון בלילה עם כל מכלול הידיעות המודיעיניות שאני יודע, לא רק על בנך יקירך מתן, וזה לא נותן לי מנוח. ולכן אני מבקש כן לנסות ולהגיע לעסקת חטופים, ולהחזיר את היקירים שנתרו בשבי הביתה.

איל בן ראובן: אם יורשה לי רק להגיד לך, אני מכיר את ניצן טוב מאוד. ניצן אומר לך את הדברים מעומק לבו. אם יש מישהו שהייתי רוצה שיוביל מאמץ כזה למול מה שאמרת, לצורך העניין, שזו אמירה מאוד מאוד קשה, אבל היא אמיתית כנראה. הוא אמר את זה מהבטן, גם דדי, אין לי ספק, וגם רונן. השלישייה הזאת, אני אומר לך כמעט מידיעה, את דדי אני מכיר פחות, את רונן אני מכיר. אם הייתי רוצה שמישהו יוביל מהלך כזה, זה השלישייה הזאת. אין ספק בעניין הזה. ואני גם מניח שניצן נותן בך איזושהי תקווה שבאמת, למרות המעטפת המאוד מאוד

בעייתית הפוליטית שעוסקת בנושא הזה, יש פה שלושה אנשי מקצוע שהם באמת מתכוונים ולא פושטים את מדיהם כי הם מאמינים שהם הטובים ביותר שיכולים לעסוק בנושא הזה. חשוב לי לומר לך את זה, כי אני באמת מאמין בזה. גם אני היום, אחרי הידיעה הבוקר של החזרת שש גופות, אני רותח מזעם. כי ברור שאלה אנשים שהיו חיים, והיינו צריכים לראות אותם בחיים. זה חשוב לי לומר תוך כדי הדברים המאוד חשובים שלך.

יהודית גריסרו: עינב, שאלה. אין ספק שהאירוע הוא מורכב, והמאבק ההרואי שלך הלוואי ויצלח. אני חושבת שבשבתנו יש כמה סוגיות שנכון רגע לשים עליהן את הזרקור. אחד זה כל הקשר המדינה. תיארת את ההתחלה. אם את יכולה היום, בחלוף 11 חודשים, האם את יכולה להגיד משהו על מהם הפערים המרכזיים ביחס לקשר עם המדינה?

העדה: אני אגיד לך, זה שהואקמה מנהלת לתיאום השבויים והנעדרים בראשותו של גל הירש, ואחר כך המינוי שלו לא אושר, זה השאיר אותנו המשפחות שוב פעם בוואקום. נאלצנו להמתין עד שמונה ירון כהן כמי שבעצם עומד בראש המנהלת. אנחנו כל הזמן הקשר שלנו עם המנהלת זה רק הרצון לספק את רצונות וצרכי משפחות החטופים בהיבט האזרחי, שזה גם חשוב, אבל יותר חשוב לי שיתמקדו בלהחזיר לי את מתן הביתה.

יהודית גריסרו: זאת אומרת, את אומרת שעם הזמן, ככל שנוצרה תחולה, היא יותר נגעה לתמיכה חומרית אזרחית.

העדה: כלכלית, נפשית. שזה גם בסדר, זה מערך חשוב, אני לא נמצאת בהכחשה, במיוחד לאור העובדה שחשוב לטפל בחוסן הנפשי של הנשים והילדים שחזרו מהשבי, ושל משפחות החטופים שמתמודדות עם חוסר ידיעה עד היום הזה. אבל

בשביל זה אנחנו לא צריכים את המנהלת. אני צריכה את המנהלת שהיא שלוחה של ראש הממשלה ועושה דברו, אני צריכה שהיא תפעל כמנהלת לא רק מתאמת שבועיים ונעדרים, אלא נאבקת על השבועיים והנעדרים להחזיר אותם הביתה. אנחנו יודעים שיש לנו חיילים שגופותיהם נמצאות בשבי כבר עשר שנים. אני לא צריכה שגל הירש או ירון כהן או אני לא יודעת, כל מי שנמצא שם במנהלת, יקחו את הטייטל הזה שהם אמונים על תיאום השבועיים והנעדרים. אני צריכה שהם יפטרו מהטייטל הזה, שיחזירו את כל השבועיים והנעדרים. אסור שתהיה לנו מנהלת כזו. עכשיו כשנספדו קרוב ל-240 חטופים בתחילת הדרך, רצוי שהמנהלת הזו תיאבק בשביל להיסגר, כמו גם מטה משפחות החטופים. אנחנו צריכים שמטה משפחות החטופים יפסיק להיות מקום שנותן כל מיני הצהרות של העלאת מודעות, היום אנחנו אחרי 11 חודש, כל מיני טקסים וכל מיני דברים בשביל להנציח את היקרים שלנו שנמצאים בשבי. אני לא מדברת על הנצחה של מי שכבר לא בחיים, שזה כן חשוב. אני חושבת שמטה משפחות החטופים צריך לשנות את האופי שלו למטה למאבק השבת החטופים.

שלמה אהרונישק: מה זה מאבק? תגדירי.

העדה: זה אומר מאבק ציבורי חברתי נרחב, בין אם זה כדי להשפיע על דעת הקהל, שהיום אנחנו יודעים לפי הסקרים עומדת על 63% בעד עסקה. אנחנו צריכים שמטה משפחות החטופים יעזור בהיבט של הגדלת התמיכה הציבורית של הגעה לעסקה, גם במחיר של הפסקת המלחמה. אנחנו צריכים לתת מענה למשפחות החטופים בהיבט של איך אנחנו ממשיכים מכאן, לא איך אנחנו מנציחים או מנרמלים. גם המנהלת וגם מטה משפחות החטופים הפכו להיות, לצערי, לא יותר מאשר גופים שמנרמלים את המחדל של ה-7.10. אני לא אומרת לסגור את מטה

משפחות החטופים או את מנהלת מתאם השבויים והנעדרים, אני אומרת איך לשנים את הגדרות התפקיד של שני הגופים החשובים והקריטיים האלה למשפחות החטופים כדי שנצליח במאבק שלנו.

איל בן ראובן: עינב, את יודעת שבממשלה יש גורמים שחושבים אחרת, לשאלתי האם נפגשת איתם, האם דיברת איתם, האם את מרגישה שאתם מצליחים להזיז משהו במחשבות שלהם שבאות מאיזשהו מקום. האם הלחץ עובד גם שם?

העדה: בוודאי, אני יכולה להגיד לך שמשפחות החטופים, כולן ללא יוצא מן הכלל, מתחילת הדרך מקיימות פגישות עם נבחרי ציבור, הן מהקואליציה והן מהאופוזיציה, הן בקרב תומכי העסקה והן בקרב מתנגדי העסקה. מעבר לכך, המפגשות מקיימות פגישות דיפלומטיות ברחבי העולם כדי להפעיל לחץ. בהיבט הזה של מי שמתנגד אצלנו בעסקה ויוצא באופן מוצהר על כך בתקשורת, ואנחנו יודעים שהוא חבר קואליציה, אני יכולה להגיד לך שאני הגעתי לכנסת באחד מימי שני כשמתקיימות ועדות, ביחד עם אילנה בת הזוג של מתן ששחררה ביום ה-55, וביקשנו להיכנס לישיבת סיעה של השר איתמר בן גביר. פשוט להיות בשקט, לשמוע את דברי השר בכבוד וביראה המגיעה לו מעצם תפקידו כשר, ולעמוד בשקט עם התמונה של מתן. לצערי בשנייה הראשונה שהשר בן גביר קלט שאני ואילנה עומדות ליד המיקרופונים הוא פשוט סגר את כל הקומה הראשונה של הכנסת. זה מחזה שאפילו המאבטחים הוותיקים ביותר במשמר הכנסת מעל עשרים שנה לא חזו במקרה כזה. השר בן גביר החליט להעתיק את מקום קיום ישיבת הסיעה שלו, וזה נעשה בדלתיים סגורות, אפילו התקשורת הוצאה, וכל זה על מנת שלא יפגוש בי ובאילנה. אני יכולה להגיד לך שחיה צבי סוכות פגשתי אותו במסדרונות הכנסת, והוא אמר שהוא מוכן שיחתכו לו את שתי זרועותיו כדי

שמתן יחזור. אני לא יודעת כמה לתלות בכך את שחרורו של מתן, אם קטיעת ידיו של צבי סוכות תעזור או לא. פגשתי את חה"כ סון הר מלך, שממנה קיבלתי את האמירה הכי כואבת וישר לקרביים שלי כאימא. אני יודעת שבעלה נהרג בפיגוע, והיא כרעה ללדת בבית החולים שעות מספר לאחר הפיגוע. אבל לצערי אלו שמתנגדים לעסקה הם כל כך מונעים מיצר הנקמה, וזה לא עם ישראל, זה לא אנחנו. הציבור הישראלי לא מונע מנקמה. אנחנו לא רוצים להביא אמירות כמו שצריך להטיל פצצות אטום על רצועת עזה. אנחנו לא רוצים בהרג של חפים מפשע. אנחנו אנשים שוחרי חיים ושוחרי שלום. ובמיוחד תושבי העוטף, שגרים בעוטף עזה, זה היומיום שלהם. זה לשמור על קשר עם האוכלוסייה הפלסטינית, זה לדאוג להם לטיפול, לתרופות. אלה אנשים שוחרי שלום. זה לא אומר שמגיע להם להיחטף, להישרף, להירצח או להיאנס, אבל זה לא אומר שחברי כנסת, נבחרים ציבור שלנו, יכולים להגיד שבשם יצר הנקמה אנחנו צריכים להפעיל את מלוא הלחץ הצבאי על רצועת עזה, גם אם זה במחיר שמתן צריך לשלם על כך בחייו. מתן נחטף בשבת מהמיטה שלו בפיגימה. את מתן לא שאלו למי הוא הצביע, והוא לא הצביע בשום מערכת בחירות. מתן בחר בקיבוץ היפהפה בשל הקהילה החמה והאוהבת. אני לא חושבת שמתן צריך להקריב את חייו למען נבחרים הציבור המשיחיים ההזויים האלה שיש להם אידיאולוגיה אחת ויחידה, והם אומרים אותה השכם וערב. הם אומרים אנחנו צריכים לכבוש את רצועת עזה כדי ליישב אותה מחדש. זה בניגוד להחלטות ממשלה, שבעצם מדינת ישראל החליטה לסגת מגוש קטיף. אם אלה האמירות הבלתי אחראיות של נבחרים הציבור שהם בוחרים לצאת איתן החוצה, אז קטונתי.

שלמה אהרונישקי: את יודעת שלא עושים מספיק מאמצים? או את חושבת, שמעת?

העדה: אני לא חושבת, זה מידיעה.

שלמה אהרונישקי: אני לא מדבר במבחן התוצאה.

העדה: אני מדברת על מהלכים שקורים וקרו לאורך עשרת החודשים האחרונים. אנחנו יודעים על הטרפודים של ראש הממשלה, גם כשהוא יודע שמתנהל מו"מ חשאי ממודר, וראוי ורצוי שיישאר ממודר, ראש הממשלה מדליף ממנו דברים החוצה באמצעות חה"כ סטרוק, באמצעות השר עמיחי שקלי. כל הזמן התדרוכים האלה בשם גורם מדיני בכיר, גורם מדיני. אנחנו כל הזמן יודעים שמי שעומד מאחורי האמירות של הגורמים הבכירים הללו זה ראש הממשלה, בכוונת מכוון, ביודעין, מדליף פרטים מודיעיניים סודיים ממודרים משולחן המו"מ בכדי לאפשר לחמאס להבין את תמונת המצב, וכדי לאפשר לחמאס להתנגד. לכן בכל פעם שאני רואה את ראש הממשלה יוצא באמירה כזו חסרת אחריות בשם גורם מדיני בכיר, גורם בכיר בלשכת ראש הממשלה, או באמצעות לשכת ראש הממשלה, וכשאני מסתכלת על תוכן ההודעה ואני יודעת בהסתמך על שיחות שלי עם צוות המו"מ שמתקיימות באופן רציף, אני מבינה שהמטרה האחת והיחידה של ראש הממשלה היא לא לחתור לעסקת חטופים, והוא עושה הכול, לא כי הוא לא רוצה את החטופים בבית. אני באמת מאמינה בכל לבי שראש הממשלה יש לו כוונה ורצון כן להחזיר את מתן ו-108 החטופים והחטופות שנותרו בשבי. אני בטוחה שראש הממשלה רוצה להחזיר אותם הביתה, אלא שהוא יצטרך לשלם מחיר ביטחוני, אנחנו נצטרך לשחרר אסירים פלסטיניים, עם עשרות מאסרי עולם על הידיים. אנחנו נצטרך לצאת מנקודות קריטיות ביטחוניות שצה"ל יושב בהן כדי לשמר את מרחב התמרון שלו ברצועה. בזמן שחברי קואליציה, השר איתמר בן גביר וסמוטריץ' מצהירים שהם יצביעו נגד או מאיימים בהפלת הממשלה, אז ראש

הממשלה כל הזמן מנסה לתמרן בין שמירה על הקואליציה שלו, על הממשלה

שלו, לבין הליכה לעסקה.

איל בן ראובן: אתם אמרתם לו את זה?

העדה: בוודאי, אני תמיד אומרת.

איל בן ראובן: ומה הוא אומר?

העדה: שהסוגייה לא פוליטית, וראש הממשלה לא עוסק בסוגיות פוליטיות. אני בת 44,

אני לא אשת צבא, וגם לא פוליטיקאית או מדינאית, אבל אני אימא של חטוף, ואני

יודעת להבין ולקרוא את הדברים בדיוק כפי שהם. אני יודעת שראש הממשלה

עושה את הכול כדי לא להחזיר לי את מתן הביתה.

יהודית גריסרו: עינב, בתוך כל התהליך הזה, אני אפילו לא יודעת איך לקרוא לו, יש מישהו שאת

כן רוכשת לו אמון?

העדה: תראי, לאחרונה לאור מספר הניסיונות שאנחנו יודעים שכן היו לעסקאות לשחרור

חטופים על השולחן, אנחנו כן יודעים שהיו מגעים מתקדמים שיכלו להוביל

לשחרורו של מתן הביתה, לצערי גם על צוות המו"מ אני מטיחה את הביקורת

הזאת, גם פומבית לאחרונה. קשה לי מאוד לסמוך עליהם. אני אגיד לך במי יש לי

אמון. מתוקף היותו של מתן בני חטוף, יש לנו קצין מודיעין שהוא זה שמתקשר

בדרכים כאלו ואחרות שאני מנועה מלפרט כדי לעדכן אותי על אותות חיים או על

אינדיקציות בנוגע למרחב הספציפי שמתן נמצא בו ברצועת עזה, ולצערי, ואני

אומרת את זה בלב כבד, נותר בי אמון אך ורק לקצין המודיעין שמדבר איתי אך

ורק על מתן, ולא עוסק מולי בסוגיות פוליטיות, לא במאבק הציבורי שאני ויתר

משפחות החטופים עושים במרחב הציבורי, ולא במטה משפחות החטופים ולא

במנהלת. הוא עוסק מולי במה שהכי חשוב.

שלמה אהרונישקי: באופן פרטי כזה? או שהוא שליח.

העדה: לא, הוא דרך משרד הביטחון.

רפי בן שטרית: הוא עושה את זה בסמכות.

העדה: לצערי רק בו אני תולה תקוות. אני לא יכולה לשאול אותו על סוגיות המו"מ, ואם

תהיה רוב בהצבעה כשההצעה תגיע לממשלה. היום אני מאוכזבת מכולם חוץ

מקצין המודיעין האישי שעוסק כל היום בלמצוא מידע קונקרטי על מתן ולהביא לי

אותו באופן ישיר.

יהודית גריסרו: ממה שאת יודעת לעוד משפחות יש קשר כזה עם קציני מודיעין?

העדה: אני מניחה שכן. חוץ מקצין המודיעין, יש לי את הקצינה המלווה שלי שאיתי

מתחילת הדרך, אבל היא גם אמונה על הודעות שאנחנו מקבלים דרך מנהלת

השבויים והנעדרים, על מפגשים כאלה ואחרים של משפחות חטופים עם נבחר

ציבור. אני רוצה לציין בבקשה נקודה, לפני שאני אשכח, ברשותכם. השר אריה

דרעי מסרב באופן קבוע ומתמשך, כבר יותר ממספר חודשים, להיפגש באופן

אישי עם עינב צנגאוקר, אימא של מתן צנגאוקר שמוחזק בשבי חמאס. אני לא

מבינה למה כשאת מבקשת דרך הקצינה שלי, באופן הכי רשמי ומפורש שיש,

בקשה להיפגש עם השר אריה דרעי, אני נענית בשלילה.

רפי בן שטרית: אריה דרעי הוא לא שר.

העדה: לא יודעת, משקיף.

רפי בן שטרית: הוא אמר שהוא כן תומך בעסקת חטופים.

העדה: זה לא מספיק לי. גם ראש הממשלה אמר שהוא תומך. אני דורשת שיסתכל לי

בעיניים ויגיד לי איפה הערך של מר"ן עובדיה יוסף, שהוא השליח שלו בכנסת, של

פדיון שבויים. אני בטוחה שהרב אריה דרעי מתפלל בוקר, צהריים, ערב וגם בין

התפילות לשובם של החטופים, וכמובן לשובם של החיילים הלוחמים האהובים שלנו בשלום הביתה אחרי ביצוע המשימות שלהם. אני יודעת שהרב אריה דרעי כן נפגש עם משפחות שצובעות לו על סף דלת ביתו בזמנים כאלה ואחרים. אני לא רוצה להגיע למקום הזה. אני לא רוצה להתבצר לו מול הבית. הוא משקיף בקבינט. אנחנו יודעים שבוע שעבר, לפני שיצא צוות המו"מ לפסגה בדוחה, אריה דרעי נכח בפגישה המכרעת שבה נתן המנדט לצוות המו"מ. לכן אני שואלת, אם הוא חלק מתהליך קבלת ההחלטות, למה הוא נמנע מלהיפגש איתי? באמת שאני לא כזו מפחידה.

שלמה אהרונישקי: בחשבון לאחור, את חושבת שהדרך שבה את פועלת היא נכונה? או שלדעתך יש דרך אחרת, יותר טובה?

העדה: אני אגיד לך, בנקודת הזמן שאני נמצאת היום אני יודעת שהלחץ הציבורי שאני ויחד עם משפחות חטופים נוספות, אנחנו יודעים שבתחילת הדרך כשהיו ניסיונות להנעה ראשונית למגעים לעסקת חטופים, המנדט שניתן לצוות המו"מ היה קטן ומוגבל, הם נדרשו כל הזמן לצאת מחדר הישיבות, להתקשר ארצה בטלפונים מסווגים ולקבל אישור מראש הממשלה להמשיך שלב אחד קדימה. אני יודעת באופן ודאי מצוות המו"מ שכלל שהמאבק הציבורי שלנו הוחרף במרחב הציבורי בחוץ, לדוגמה המאבק שאני לוקחת בו חלק, כן ניתן לצוותי המו"מ מנדט יותר רחב בכל פעם שאנחנו המשפחות הדגשנו את ההכרח הנדרש לתת להם מנדט נרחב, ולא שוב להגביל את דרכם סביב שולחן המו"מ. רק אתמול למשל נודע לנו מבכירים שמעורבים במו"מ ששוב ראש הממשלה חזר לטקטיקה של הגבלת המנדט. אנחנו יודעים שצוות המו"מ יוצא אחת לכמה שעות מחדר הדיונים ומבקש אישור מראש הממשלה להמשיך קדימה. להזכירכם, זו הצעה שראש הממשלה

נתניהו הגיש אותה, ואנחנו יודעים שהנשיא ביידן אישר מתווה שמסתמך על הצעת ראש הממשלה נתניהו. ולכן, לצערי, גם היום אני לא אופטימית, עד שאני אדע שנחתם מתווה להחזרת כל החטופים. אני רואה את התנהלות ראש הממשלה וחברי הקואליציה שלו כמי שעומדים חוצץ ביני לבין הסיכוי לקבל את מתן שוב.

שלמה אהרונישקי: המידע שיש לך הוא יותר מהמידע שיש לי?

העדה: אני לא יודעת עם מי אתה מדבר.

שלמה אהרונישקי: אני מדבר רק על התקשורת.

העדה: לא, אנחנו כבר למדנו לצערי בחלוף הזמן, אנחנו יודעים מה בתקשורת מוצא לאוזניים שלנו המשפחות, מה בתקשורת מוצא לצד השני שמחזיק ביקירים שלנו, למדנו לעשות את ההבחנה הזו. המידע שיש בידיי, אדוני, אך ורק מגורמים שממש עוסקים במו"מ, חוץ מראש המוסד וראש השב"כ והאלוף ניצן אלון, אני באופן אישי בקשר עם צוותי העבודה שנמצאים בדרג נמוך יותר. בזה אני עוסקת, להגיע לאמת ממש מהמקור שלה, ולא להסתמך על ידיעות באתרי תקשורת כאלה ואחרים, כי זה יהיה הכי פחות אחראי מצדי כאימא להסתמך על מה שמתפרסם בכלי התקשורת, שכולנו יודעים שכל אחד משרתים אינטרסים כאלה ואחרים.

רפי בן שטרית: אני אשאל שאלה אולי קצת לעומתית, לא מתוך עמדתי האישית. האם איפשהו

עובר לך קצת בראש במאבק המאוד אינטנסיבי ולעתים גם מיליטנטי, שאולי המאבק הזה שלכם ושל כולנו הביא באיזשהו מקום להקשחת העמדות של החמאס, של סינוואר? שאולי הנה כבר הם נאבקים ומפעילים את הלחץ שכל כך נדרש, ואולי זו הזדמנות של חמאס להקשיח עוד קצת עמדות, לקבל יותר,

שאלמלא המאבק הזה יכול להיות שלא היינו רואים בכלל, גם את השלב הראשון, אבל אולי היה אפשר כבר לסגור עסקה.

העדה:

אדוני, זו השאלה הכי יפה שיכולתי לבקש, ואני מודה לך עליה. בתחילת דרכי בחודש דצמבר כשהתחלתי לצאת למרחב הציבורי, להפגין בחוץ, לחסום כביש ולהביע ביקורת ישירה ונוקבת מול ראש הממשלה וחברי הקבינט, שבזמנו גם גנץ ואיזנקוט היו חלק ממנו, נאמר לי לא אחת על ידי חה"כ טלי גוטליב שהמאבק שלי מעלה את המחיר שחמאס ידרוש עבור בני. ניחא אם זו הייתה אמירה מבוססת על מידע, הייתי מקבלת אותה ומתכנסת בתוך המלונה של הכלב של מתן שניצל ב-7.10. אבל אנחנו יודעים שגם בעסקה הראשונה, שבה שוחררו נשים וילדים, אנחנו ידענו כשנחתמה העסקה את מפתח האסירים שאנחנו צפויים לשחרר עבור כל חטופה. אז בזמנו זה היה חטופה ישראלית תמורת שלוש אסירות פלסטיניות בדרגות כאלה ואחרות. גם היום במתווה הכולל שיש על השולחן, מפתח האסירים זו סוגייה שכבר סגורה, ולא רק מהיום, אלא כבר חודשים אחורה. אנחנו יודעים שעבור מתן צפויים להשתחרר קרוב ל-15 מחבלים שיצאו משערי הכלא. ואדוני לא היחידה ששואל שאלה כזו, והיא הכי לגיטימית מבחינתי. אני נתקלת גם בביקורת כזו, שבמאבק הציבורי שלי אני מרחיקה את החזרתו של מתן כי אני מעלה את המחיר שלו. אני משוחחת עם האלוף ניצן אלון, עם רונן בר, עם דדי ברנע. הם שלושת הגורמים הבלעדיים שיש בידיהם את מסמך ההבנות המפורט והכי ממודר שיש עלי אדמות בנוגע לכמה אסירים צפויים להשתחרר בתמורה לחייו של חטוף או חטופה. מעולם לא נאמר לי על ידם שפעילות שלי, כזו או אחרת, בין אם מקובלת עליהם ובין אם לא, בין תואמת אג'נדה שלהם ובין אם לא, מעולם לא נאמר לי שהתקבלו אינדיקציות מצד המתווכות או חמאס שהקשיחו

עמדות בנוגע לבני. לכן זו הזדמנות להודות לך על השאלה הזאת, כי בעצם

המענה שלי אני יכולה להפריך את הטענה הזאת שנאמרת כלפיי לא אחת.

שלמה אהרונישקי: יש לי שאלה קצת יותר כללית. כאימא שהבן שלה נחטף, יש לך מעטפת

מהמדינה? את מקבלת סיוע? את מקבלת עזרה?

העדה: בוודאי, יש לנו מעטפת נפשית, כל המשפחות כולן ללא יוצא מן הכלל. לצערי

המדינה דואגת רק למעגל הראשון, ואני הייתי חושבת באמת שיש מעגלים שניים

ושלישיים. לא צריך להגביל את זה, אני חושבת. יש מעגלים כל כך נרחבים.

רפי בן שטרית: בת הזוג של מתן למשל מקבלת איזשהו מענה?

העדה: כן, מעצם היותה חטופה שבה. אם היא לא הייתה נחטפת, המדינה הייתה פחות

מכירה בה, וחבל. אבל אילנה מעצם היותה חטופה מקבלת מענה כלכלי ונפשי,

וכל מה שכרוך בכך, וגם אנחנו. רק חבל שרק קרבה ראשונה, כי אנחנו רואים

במאבק הציבורי את ההתגייסות של כלל המעגלים היותר רחוקים של חטופים

וחטופות. אם לא בהיבט הכלכלי, כי זה אומר להחסיר ימי עבודה, לפחות בהיבט

הנפשי, כי זה מפרק משפחות, חוסר הידיעה וחוסר הוודאות מה עולה בגורל

יקיריהן. אני תמיד אומרת שכשמתן יחזור, הדבר הראשון שאני ארצה לעשות זה

לחבק אותו חיבוק חפוז, וללכת להתאשפז. כי אנחנו באמת נמצאים בשברון לב

מתמשך ומפחי נפש מתמשכים בעקבות ההתנהלות של הדרג המדיני שלנו. הם

לא מקלים עלינו את ההתמודדות. זה שהמנהלת נותנת לי פסיכולוג ופסיכיאטר,

ואפשרות לקבוע תורים בקופת החולים באופן מהיר כאילו אני לקוחה vip, זה לא

מקל על הסבל שלי שאני מתמודדת איתו כל יום, כשמתן שלי הופקר ב-7.10,

ומופקר עד עצם היום הזה וטרם חזר הביתה.

איל בן ראובן: עינב, אני רוצה לסכם במשפט את הדברים שלך. הדברים שלך מאוד קשים. אני חושב שאף אחד מאיתנו, ואף אחד בעם ישראל שלא חי את הקרבה המשפחתית הזאת שאתם חווים, אף אחד מאיתנו לא באמת מסוגל להבין את מה שאתם חווים, מה שאתם עוברים יום-יום, לילה-לילה, כשהולכים לישון בלילה, ומה אתם חושבים בלילות. אני חושב שהמאבק שלכם הוא מאבק שאי אפשר להתמודד איתו ברמה הרגשית. מתוך זה שאנחנו לא יכולים להבין באמת לעומק, אני עסקתי בנעדרים בזמנו לא מעט, בנעדרי צה"ל, ונפגשתי עם משפחות, והיו פעמים שמשפחות זרקו אותי מהבית, כי המשפחות בצדק, ואת בצדק, רוצה תוצאה אחת - את רוצה את מתן בבית. כל שאר העבודות, מי אמר ואיך, זה לא מעניין. את רוצה את מתן בבית, ובצדק. ולכן, כל מה שאני יכול לומר בשם האנשים פה זה שאנחנו מחבקים אתכם, ומקווים מאוד מאוד שניפגש בקרוב, ולא באשפוז שלך, אלא בחיבוק שלך את מתן וכל שאר המשפחות.

שלמה אהרונישקי: תודה. יש לך עוד משהו להגיד?

העדה: לא, אין לי מה להגיד, חוץ מזה שהיום בבוקר זו העדות הכי ברורה למה צריך שתקום ועדת חקירה ממלכתית, בנוסף לוועדה המכובדת הזו. כי היום בעצם זו ההוכחה למחדל של ה-7.10, ובעצם שש גופות, אנשים שנחטפו בחיים, זו העדות הכי חזקה שכל מה שאני אגיד זה עדיין לא שווה ערך לשש הגופות שהגיעו היום ובני המשפחות שלהם לפחות יזכו לנחמה המועטה ויביאו אותם לקבורת עולם. אבל לא לכך קיווינו.

שלמה אהרונישקי: תודה רבה לך.

העדה יוצאת מן האולם.

נכנסים העדים מר יהודה כהן וגב' ויקי כהן.

שלמה אהרונישקי: צהריים טובים, אנחנו רוצים להתחיל. ועדת החקירה האזרחית לאסון ה-7.10, מודים לכם שהגעתם, זה לא מובן מאליו. אני מתנצל בשם יו"ר הוועדה שלא יכלה להיות היום. אנחנו נשתדל למלא את מקומה. בשביל הפרוטוקול, אנחנו מצפים כמובן שתגידו את האמת, את כל האמת ורק את האמת. כמה פרטים, שמות מלאים.

העד: יהודה כהן.

העדה: ויקי כהן.

שלמה אהרונישקי: כמה מילים על מה העיסוק שלכם, מה אתם עושים, אחרי זה ניכנס לעניינים.

העד: אני בחיי הרגילים מהנדס אלגוריתמים בחברת הייטק.

העדה: אני עובדת בחברת ציוד, אני מנהלת סניף.

שלמה אהרונישקי: והבן שלכם נחטף. בואו נתחיל מההתחלה, מה קורה ב-7.10 בבוקר?

העד: מדובר בבן שלנו, נמרוד כהן, חייל בשריון. בבוקר ה-7.10 הוא היה שם עם הצוות שלו במוצב הבית הלבן בכוננות עם שחר, עם ירי הטילים הם הוקפצו לכיוון הגבול להדוף כל דבר שלא יהיה, כי הם לא ידעו אז שתהיה בעצם פלישה כזאת. אז הם נסעו לכיוון הגדר, מול ניר עוז, בשביל להדוף פלישה. מעבר לזה שהטנק שלהם אחרי 3 קילומטר הפסיק לתפקד, הם בעצם היו מיעוט קטן-

שלמה אהרונישקי: הוא נתקע?

העד: הוא נתקע, הטנק עצמו אם לפרט הבלמים נתפסו, הטנק זחל על 8 קמ"ש, מהירות הליכה. זה אפשר בקלות למחבלי החמאס להצמיד מטען באזור תא הנהג, דבר שהרג את הנהג ונטרל את הטנק. המחבלים הזרימו עשן לתוך הטנק, במקביל מערכת כיבוי של האש החלה לחנוק אותם מבפנים. הם פתחו פתח

מפקד מלמעלה לצאת, וככה הם נחטפו. ידוע שאחד מחברי הצוות נרצח במקום. מפקד הצוות נפצע, עד היום לא קיבלו שום ידיעות עליו. נמרוד נלקח בחיים. אני כמובן ראיתי את כל זה דרך סרטוני יוטיוב של החמאס בשבת בצהריים באותו יום. ראיתי איך הוא מוצא מהטנק, איך הוא מופל לקרקע, ואיך הוא נגרר משם. כמובן שמדיעות אחר כך מאנשים שחזרו, הם ראו אותו שם בריא ושלם. אני אענה בהמשך לפי השאלות.

רפי בן שטרית: איזה גדוד, חטיבה, איפה הבית הלבן?

העד: הבית הלבן זה מוצב שמחזיק מחלקה של טנקים, שני טנקים בסך הכול, ועוד נגמ"ש של גולני. היחידה היא גדוד 77, חטיבה 7.

שלמה אהרונישקי: מתי אתה מתחיל להיוודע לאירוע?

העד: אנחנו גרים ברחובות, אז אנחנו כמובן מתעוררים עם האזעקות. פעם ראשונה, פעם שנייה, פעם שלישית. הבן הגדול שלי היה בבית, הוא היה קצין אז, היה צריך להקפיץ אותנו לכיוון היחידה שלו ברמת הגולן, אז התחלתי להסיע אותו צפונה. בדרך אנחנו מתחילים לשמוע במקביל לטילים גם על חדירות. אני הייתי עסוק בלהביא את הבן הגדול לנקודת הכינוס שלו. בדרך חזרה שלחתי וואטסאפ לנמרוד, נפל האסימון, ולא קיבלתי תשובה. כשהגעתי הביתה אני מתחיל להיכנס באינטרנט, בתקשורת הישראלית אין שום מידע, שמועות על זה שחמאס מפרסם כל מיני סרטונים, נכנסתי ליוטיוב ושם ראיתי את החטיפה עצמה. הווידאו המפורסם עם הטנק שעולה בעשן מול הגדר, כולם מכירים אותו. לאחרונה בערוץ 12 שידרו כמעט את הסרטון המלא, שמראה את הכול. 12:30 בצהריים בערך. אחרי זה טלפונים לפיקוד העורף, אני לא זוכר, מוקד פיקוד העורף, תשאר

פרטים, נחזור אליך. אני כבר ידעתי מה קורה. יום ראשון בלילה בחצות באו משלחת להגיע לי מה שהיה ברור מאליו, שנמרוד נחטף.

רפי בן שטרית: מי הגיע אליך?

העד: זה היה מטושטש בתקופה הזאת, אבל הגיעו שלושה קצינים. הקצין היה אחר כך קצין התקשורת שלנו והוחלף. הם סיפרו שידוע שנמרוד נחטף, לא ברור אם דרך החמאס או הג'יהאד האיסלמי. וידוע שהוא בחיים.

רפי בן שטרית: כבר ב-8.10 אתם מקבלים ידיעה רשמית מגורם מוסמך?

העד: כן.

שלמה אהרונישקי: וכבר אז הוצמד לכם קצין קשר.

העד: קצין שו"נ, שבויים ונעדרים.

שלמה אהרונישקי: מה ידעת על הפעילויות של הבן שלכם במקום? הוא היה אתכם בתקשורת על השירות הצבאי שלו שם?

העד: שתי נקודות, קודם כל הבן שלי היה סך הכול חודשיים בגדוד. עשרה חודשים בצבא, ארבעה חודשים טירונות, ארבעה חודשים קורס מקצועי. הוא בסך הכול היה שם חודשיים בגדוד, וישר לפעילות מבצעית בעוטף עזה.

רפי בן שטרית: מה התפקיד שלו בטנק?

העד: הוא תותחן פשוט. שני דברים, בחול המועד הוא היה בבית ויצא לנו לדבר, אז בין משפט למשפט הוא אמר "לפעמים אנחנו מחכים לטנק בעמדה". שאלתי מה זאת אומרת, אתם לא נוסעים בטנק? "לא, הטנק מובל במוביל". או שהטנק לא נוסע ומביאים אותו במוביל, מדובר ב-2.7 ק"מ בסך הכול. האמירה "לפעמים אנחנו מחכים לטנק" זה אומר שאין תיאום בין הגעת הצוות להגעת הטנק. הצוות מגיע לשם יותר מוקדם, נשאר חשוף מול תצפיתני החמאס, והם גם אמרו שמצלמים

אותם, עד שמגיע הטנק. זה בעצם מצביע על אווירה של הפקרות ממש. א', בשגרה מבצעית, כמו שמכנים את זה, כלים מגיעים ומובילים בשביל לחסוך כסף על חשבון מבצעיות. זאת אומרת, א' לבדוק מעשית שהכלי כשיר. לראיה, הוא לא היה. שתיים, נסיעה של צוות בט"פ זה גם תרגול של צוות. דבר שלישי, העובדה שצוות מובא באיזה האמר, נשאר שם, מחכה, עד שמגיע הטנק, אז בינתיים הצוות מופקר מול מחבלי החמאס שמתצפתים מעבר לגבול. מעבר לזה, אני גם חודשיים אחרי קיבלתי ממישהו סרטון וידאו שמראה מישהי מהאגודה למען החייל מגיעה עם רכב ליד המוצב, יוצאת נותנת להם צ'ופרים, שתייה, נשקים וכל זה. כשמסתכלים על החיילים שמגיעים, הם יוצאים מהמוצב לכיוון הרכב, חלקם חצי במדים וחצי באזרחי, רובם המוחלט ללא נשק, כולל מפקד המוצב שבעצם היה מפקד הטנק, המ"מ. אווירה של הפקרות.

שלמה אהרונישק: מי עוד היה במוצב? כוח חי"ר?

העד: המוצב של שריון, מחלקה זה שני טנקים, ונוסף להם נגמ"ש של גולני. אז שלושה כלים.

רפי בן שטרית: הטנקיסטים בלי נשק אישי, זה מה שאתה אומר בעצם?

העד: אנשים יוצאים מהמוצב, הבן שלי כן היה עם נשק. חוץ משניים-שלושה שהסתובבו עם נשק אישי, אנשים הסתובבו שם ללא נשק. יצאו מהמוצב ללא נשק, כולל המפקד. אני לא מאשים את החיילים עצמם, אני לא מאשים את המפקד, אני מאשים את האווירה. בסוף מפקדים בדרג גבוה מקרינים על המצב. אז אם מקרינים למפקד של המוצב תשמע, בוא נלך פה לימים טכניים, אנחנו צריכים כסף וטנקים יגיעו לעמדה במוביל, זה אומר שזה לא רציני. אם אין תיאום בין הגעת

הטנק להגעת הצוות, זה לא רציני. לא לוקחים את זה ברצינות. שגרה מבצעית, אבל זה לא... איך אמרו? חמאס מורתע.

יהודית גריסרו: אני מניחה שהדיעות האלה והאינדיקציות המאוד ברורות שאתה מתאר היה לך איזשהו שיח לגביהן עם המפקדים בשריון? מאז ה-7.10.

העד: כן. ספציפית, הביאו לנו אל"מ שכבר השתחרר אם אני לא טועה, אליה ישורון, אל"מ בחיל השריון, שהתחיל לספר לנו את הסיפור. הוא בא לתאר את המסלול שהטנק עשה, והוא אמר שבהתחלה הייתה אינדיקציה לתקלה בבלמים, זה תוקן מעצמו, ובאמת הם הגיעו לגדר בערך 3 ק"מ, נסעו עוד 3 ק"מ דרומה לאורך הגדר, ואז התחילו לנסוע צפונה. אז הטנק התחיל לזחול, בערך 10 קמ"ש, הוצמד מטען והטנק נוטרל. אני קישרתי את זה למה שהבן שלי אמר, "לפעמים אנחנו מחכים לטנק". אני אומר לו את זה, ושאלתי אותו אם הטנקים מובאים במובילים, והוא אמר שהוא יבדוק. אמרתי שלפי הבן שלי כן, ולא נבדק מעשית כושרו של הטנק. אני ממשיך ללחוץ, כבר סיפרו לי שהטנק נלקח ונמצא בתל השומר. אני שואל אותו אם עד עכשיו בדקו מה הייתה התקלה בטנק, אז הוא מתחיל לספר לי, אדם חשוב מגבוה, "יש הרבה בלגן, יש הרבה טנקים, לא הגיעו לזה". אז אני שואל אותו מכמה טנקים נחטפו חיילים, והתשובה היא שלושה. אני אומר לו אחרי חודשיים לא היה זמן לבדוק שלושה טנקים מה היה הסיבה שהם נפגעו? כשטנקים אחרים נלחמו הם נפגעו תוך כדי לחימה, חטפו pgz וכו'. הטנק של נמרוד לא נלחם בכלל, הם לא ירו כדור אחד.

שלמה אהרונישקי: שמו מטען.

העד: אז אני אומר, הפגיעה בו הייתה עצם העובדה שהוא זחל. למה הוא זחל? בודקים. זה ברור מאליו, משהו בבלמים. עד עכשיו לא היה זמן לבדוק את זה? בשלב

מסוים אמרתי תשמע, יש פה שתי אפשרויות. או שאתם מורחים אותי, או שהשמתם ראיות. אני כמה פעמים אמרתי את זה, וגם דרך קצינת השו"נ שלנו, ובסוף הוא הגיע עם תשובה. בא עם עוד איזה סא"ל שקשור במערכת פיתוח הטנק, באו לי עם גרפים והראו לי כל מיני גרפים, איך שזה נראה. אני מהנדס אלגוריתמים, אני טוב בגרפים ועיבוד תוצאות. הראה באופן מובהק שהטנק עשה פול גז על 10 קמ"ש, אינדיקציה מלאה שהבלמים נתפסו. הראו גם עלייה טמפי השמן, הטנק מתאמץ ולא זז, הכול מתחמם. את התשובה שציפיתי קיבלתי.

יהודית גריסרו: ולגבי ההפקרות, לגבי כל אווירת ההפקרות הזו, היה איזשהו שיח עם האנשים בצבא?

העד: אני אסיים את הנקודה המסוימת, אני טיפה חוזר אחורה. כשאני דרשתי את התשובה למה הטנק לא תפקד, קודם כל התשובה שלו הייתה "מה זה משנה עכשיו?". הבן שלי חטוף בגלל תקלה בטנק, ומה זה משנה עכשיו? מעבר לזה, הבן הגדול שלי גם שירת בשריון. הוא באותו זמן היה בתוך עזה עם הטנק שלו. אמרתי לו א' אני רוצה לדעת למה הבן שלי נחטף, ב' יש לי בן אחר עם אותו טנק בתוך עזה, אז אני רוצה לדעת מה התקלה בטנק כדי שלא תקרה גם לבן שלי הגדול. הגישה שלו הייתה בכלל של מה אתה רוצה ממני.

שלמה אהרונישקי: הכול עם האל"מ הזה?

העד: כן, אל"מ נריה ישורון. הוא עכשיו בחופשת שחרור או משהו כזה.

איל בן ראובן: מתנצל, לא הייתי בתחילת הדברים. אני שריונר, לפני שנים נכנסתי לטנק המרכבה 3. האם אתם יודעים מהבן, עוד לפני המלחמה, שאותה בעיה במה שהוא חונך, לצורך העניין, טיפול לפני תנועה כל בוקר. טנקיסט במהותו קם בבוקר, מתי שכוננת עם שחר, הדבר הראשון שהוא עושה זה בודק את כשירות

הטנק - את המנוע, את השמן, התותח. עושה כל מה שצריך כדי להתכונן לאפשרות שבתוך זמן מאוד קטן יצטרך לפעול. האם אתה יודע שהייתה בעיה בריטואל הזה? בשמירה על הכוננות הזאת? ביומיום של האנשים, לפני ה-7.10. ב-7.10, ברור מה שאתה אומר פה, הטנק היה לא כשיר. אני גם יכול לומר לך שהטנק שלי במלחמת יום כיפור, שנדלק אחרי שעתיים לחימה, הוא גם לא היה כשיר. ממוקם אחר לגמרי בעניין הזה. אני שואל על השגרה. האם נעשה כל מה שצריך להיעשות כדי שדבר כזה לא יקרה?

העד:

אז אני אקדים ואומר, כמו שאמרתי מקודם, המוצב הזה שהגן על גזרה של 10 ק"מ, שני טנקים, טנק אחד תקול זה 50%. לגבי ספציפית שאלות פרטניות, טיפול לפני תנועה, לא שאלתי אותו. הבן הגדול שלי כן מתמצא, הוא סיים את השירות כסמ"פ. אני כן יודע בהמשך לסיפורים ששמעתי מהבן שלי, נמרוד, הייתה שם הפקרות. דוגמה אחת, הם עשו טיפול לטנק, ישבו שם על הצריח, בא חימושניק, רצה לטובב צריח, אמרו לו אל תטובב יש שם אנשים, הוא שם פס ואנשים כמעט עפו. אני פגשתי את המג"ד, המג"ד הגיע אליי ביחד עם המח"ט לביקור בבית, שאלתי את השאלה אם התלונה הגיעה אליו, והוא אמר לא. זה חלק מההפקרות. בחודשיים האלה שהם היו בבית הלבן, מול ניר עוז, בכוננות תוך כדי טיפול בטנק על הצריח בא חימושניק, רצה לבדוק משהו, טובב את הצריח אחרי שהזהירו אותו שיש אנשים על הצריח. הוגשה תלונה, לא הגיעה למג"ד. המג"ד במו פיו אמר לי שלא ראה תלונה כזאת. זו דוגמה אחת. דוגמה שנייה, פעם אחת הוא זרק "אם רס"ר מטבח רוצה, הוא סוגר את המטבח". זאת אומרת, המטבח לא נועד לשרת את החיילים, שהם מה שנקרא משתמשי קצה, אלא לכל אנשי המנהלה מסביב. היו מקרים שהיו חוזרים מפעילות, נגיד משמירה בעמדה, כמובן זה היה מאוחר כי

נהג המוביל היו לו דברים יותר חשובים, והמטבח סגור, למה? כי צריך להכשיר אותו. עוד הפעם, הסביבה נועדה לשרת את אנשי המנהלה. זה כמו שבתי הספר אומרים שיהיו ארבעה חודשי חופש בשנה. המטרה האמיתית של הצבא להגן על הגבול. אבל הם איזשהו סרח, איזשהו מטרד. הייתה אווירה של הפקרות, הייתה אווירה שבעצם קצינים בגדוד פחדו להתעמת עם אנשי קבע. מה הייתה הסיבה? הבן הגדול שלי בתור קצין בגדוד אחר ראה את זה, הקצונה הבכירה בגדוד מפחדת לאבד אנשי קבע. אם יאלצו אותם לעמוד בדרישות, ולא יתחנפו אליהם, אז הם אולי יעזבו. הצבא עובד בצורה כזו שהנגדים שלו הם כאלה שצריכים להתחנף אליהם, אחרת לצבא אין צבא. אני מחבר את כל זה ביחד, הסתובבות בלי נשקים, טנקים לא נוסעים, דילול כוחות, אנשי חימוש ששמים פס. הייתה אווירה של הפקרות, והאמת היא שגם כששמענו את ההקלטות של הקשר, קשר פנים, בשעה בין הרגע שהם יצאו מהמוצב עד הרגע שהם נחטפו, לא הייתה ממש פעילות. זאת אומרת, המפקד יותר עסק בטיסע ימינה, תיסע שמאלה, תסתובב. הוא בעצם פיקד על כוח טנק ועל עוד נגמ"ש נמר. היה כזה לא ברור, עושים איזשהו טיול, לא ברור שאנחנו ממש בלחימה. אני חוזר עוד פעם, במשך שעה הטנק הזה לא ירה לא פגז אחד ולא כדור אחד. רק אחרי 6 ק"מ, וזה אחרי שאחד החיילים הזכיר למפקד, אז הם שמו פגז בקנה וטענו מאג אחד. אבל אף כדור לא נורא.

איל בן ראובן: את זה אתם יודעים מאיפה?
העד: מקשר פנים, שמענו את כל קשר הפנים.
איל בן ראובן: אתם יודעים שלא עשו היכון לירי?

העד:

שום דבר. יצאו מהמוצב בלי לדרוך נשקים. רק בדרך אחרי שפעם שנייה אחד החיילים הזכיר את זה, אז המפקד הורה לטעון פגז ולטעון את המאג של המפקד. המאג בצד לא נטען, עד כמה שאני הבנתי. אני לא מכיר את הטנק. זה מידע ממקור שני. המאג של המפקד אפשר לטעון אותו מתוך הצריח, והמאג הצדי אפשר לטעון אותו רק מבחוץ. מכיוון שהם כבר היו בפנים, המאג של המפקד והתותח נטענו. אבל לא בוצע שום ירי. ברגע שהם ידעו שהם חטפו מטען, הם לא עסקו בירי 360 מעלות או משהו כזה. שום דבר. עסקו בלטפל בפצוע. אבל מעבר לזה, הם בכלל לא היו מודעים שהם צריכים עכשיו לדאוג להרחיק מחבלים שינסו לבוא לטנק. לא היה שם שום פעילות מבצעית ראויה, נקרא לזה ככה. גם שומעים בקשר, המת"ק השני אומר האם לירות. פעם ראשונה, אין תשובה. פעם שנייה, מקבל "רשאי לירות", כאילו אנחנו עדיין בתרגול ויש מחבל-שניים. הרעיון שצריך בכלל לבקש אישור לירות כשרואים מחבלים חמושים, הייתה אווירה של קייטנה, שבאה מזה שהאווירה מלמעלה שידרה שהכול בסדר. אנחנו פה רק בשביל הפרוטוקול.

שלמה אהרונישק:

בוא תספר קצת על השתלשלות העניינים אחרי שהבן נחטף. נכנסתם למעין שגרה. מה הפעילות, מה קורה בשטח?

העד:

אני יכול להעיד עלינו אישית, מה קורה עם נמרוד אנחנו לא יודעים. כמובן שהיה שבוע-שבועיים של הלם. אתה לא יודע מה לעשות. הזמן עובר. הבן הגדול כמובן מרגע שהתחילה המלחמה הקפצתי אותו לצפון, לא ראינו אותו בכלל. הם אחרי זה גם ירדו לדרום להתכונן לכניסה לרצועה. היינו אני, אשתי ויקי, והבת רומי, אחות תאומה של נמרוד שהייתה איתנו. עכשיו היא בצבא, כבר התגייסה מאז. הייתה תקופה של הלם. לא ידענו ממש מה לעשות. המחשבה הייתה שרק

לחימה, צריך להכריע את החמאס וכו'. אחרי זה, עם עבור הזמן, גם יצאנו למשלחות אז פתאום מתחילים לדבר עם אנשים, מקבלים איזשהו ביטחון. הייתה ההפוגה הראשונה, 100 ומשהו חטופים חזרה. הייתה איזושהי מחשבה שהמגמה טובה, אם אחרי חודש וחצי 100 ומשהו חטופים חזרו. זה אומר ששאר העסקות יהיו מהירות, וזה ייגמר מהר. אחרי זה היה חאן יונס, ואחרי זה לא היה כלום. נכנסנו לארבעה חודשים של דשדוש. התחלנו להבין, לא שהייתי תומך של הממשלה אי פעם, שמה שקורה זה שיש בעצם מדיניות להמשיך את המלחמה עד אינסוף כדי שהממשלה תוכל להמשיך לשלוט.

שלמה אהרונישקי: לאורך הדרך הייתה לכם כתובת לשאול שאלות?

העד: כמו שסיפרתי, היה אל"מ בשריון שבא לדבר איתנו על המהלכים שהיו ביום החטיפה, וכמובן היה לנו קשר רציף עם קצין השו"נ, היום זו קצינת שו"נ. מעבר לזה, כמו שאני אגיד עכשיו, מדברים על מו"מ, מו"מ בא, הולך, אנחנו לא מקבלים שום ידיעה מעבר למה שיש בחדשות.

שלמה אהרונישקי: כלום? תשעה חודשים לא מעדכנים אתכם.

העד: כן.

העדה: יש קבוצת וואטסאפ של המנהלת, אחת לכמה זמן הם שולחים הודעות, הודעות גנריות "יש תהליך, אנחנו נעדכן בהמשך". זה בעצם אותן הודעות שמתפרסמות בתקשורת. זה לא משהו אחר.

שלמה אהרונישקי: ויזמתם פגישות עם שרים, עם שרי כנסת, לבדוק ולברר?

העד: כן, זה עוד אספקט. נחלק את זה לשתיים. פגישות עם שרים/חברי כנסת, ופגישות עם אנשי מקצוע, הרמטכ"ל, ראש השב"כ וחברים בצוות המו"מ. לגבי פוליטיקאים, הבנו שזה קשקוש. הם רוצים להיפגש איתנו בשביל להגיד

בתקשורת שהם נפגשו עם משפחות חטופים. נפגשנו עם גלנט, אני חושב שהוא הדמות הכי נורמלית ביחס אלינו. הייתה פגישה עם ראש הממשלה, זו הייתה בדיחה, הוא עסק בנאום חוצה להבות על עברו כמפקד בסיירת מטכ"ל, אחרי זה הוא דיבר על ראשי ממשלה בעבר. זה היה קשקוש. זה היה בשביל שאחרי זה ראש הממשלה יוכל להוציא הודעה לתקשורת.

איל בן ראובן: הפגישה הזאת הייתה מתי?

העד: סביבות אפריל.

איל בן ראובן: השתתפו בה כל המשפחות?

העד: משפחות החיילים, סדר גודל של כעשרים חיילים, כ-40-35 איש. כמובן הוא הביא את רעייתו. הם ניסו גם לעבור אחד-אחד ללחוץ ידיים עם צלם, וביקשו בלי טלפונים, כי אנחנו אנשים סוג ב'. שרה נתניהו הגיעה עם צלם צמוד שיצלם אותה לוחצת ידיים עם כל אחד. אני ביקשתי מראש שלא יצלמו אותי. הפגישה הייתה חסרת טעם. בשלב מסוים הפסקנו לבוא לפגישות. היו גם הצעות ממש מגוחכות להיפגש עם דודי אמסלם, יומיים אחרי הפריצה למחנה בית ליד עם עמיחי אליהו, קיבלנו הצעה להיפגש איתו, הצעות להיפגש עם מירי רגב, עם בן גביר.

איל בן ראובן: מזמינים אתכם אישית?

העד: במסגרת הורי החיילים. ישר סירבתי. אלה הצעות שמגיעות דרך קצינת השו"נ.

היא יודעת שאנחנו נגיד לא, אבל באופן פורמלי חייבת להעביר את ההצעות האלה. לא היה טעם להיפגש. אין לזה שום משמעות. פגישות עם אנשי מקצוע נקרא לזה, היו שתי פגישות או שלוש עם הרמטכ"ל, אבל זה גם כן לאורך הזמן, בהתחלה הייתה אמונה שהלחימה תפתור את הבעיה, אז יותר קיבלנו ממנו, יותר שמענו ממנו. בפגישות היותר מאוחרות זה היה פחות, יותר לשאול שאלות

נוקבות, ולא לקבל תשובות. מה קורה עם עסקה? התחילו לספר לנו כמה שמתאמצים להציל חטופים, לחלץ חטופים. כיום מחלצים בעיקר גופות של אלו שהיו בחיים והיה אפשר להציל לפני זה. פגישה עם ראש השב"כ, זה היה עוד בתקופה הטובה נגיד, כשהיינו יותר בטוחים.

יהודית גריסרו: בדיוק לנקודה הזו, אתה מרגיש שככל שאתם יותר ביקורתיים אז המוטיבציה של אנשים לפגוש בכם פוחתת?

העד: עוד הפעם, נחלק את זה לפוליטיקאים ואנשי מקצוע. אצל אנשי מקצוע זה לא השתנה. ראש השב"כ נפגש פעם אחת עם כל משפחה. הייתה פגישה אחת עם ניצן אלון.

שלמה אהרונישקי: פגישה לבד?

העד: לא, הייתה פגישה ברמה משפחתית.

איל בן ראובן: הייתה פגישה אחת עם ניצן?

העד: כן.

איל בן ראובן: ולא היה מוכן להיפגש עוד פעם?

העד: כן. אני אספר את זה ככה, אני לפני חודש בעקבות מידע שהגיע אלינו, סרטונים

שהראו לנו אבל לא נתנו לנו, דרשנו לקבל את הסרטונים, ואמרתי שאני אתחיל לצטט את זה בתקשורת, אז הציעו לי להיפגש עם ראש השב"כ. הציעו לי, הסכמתי, ואחרי זה קיבלתי תשובה שלילית. בסוף נפגשתי עם ליאור כרמלי. זה היה איזשהו ניסיון להרגיע אותנו, להרדים אותנו, לתת לנו תחושה שאכפת להם מאיתנו, אבל רק כלפי חוץ.

יהודית גריסרו: אתם מרגישים שלמשפחות הורי החיילים החטופים יש איזושהי התייחסות שהיא אחרת, מובדלת? הם ביקשו מכם בהתחלה להוריד פרופיל? היה שיח כזה שניסה לבדל אתכם?

העד: לגבי משפחות החיילים, הספקטרום מאוד רחב, ממשפחות חרדיות עד חיילים בודדים, הורים שבכלל לא כאן. הספקטרום מאוד רחב, ולכן אין שום מכנה משותף. לגבי יחס מועדף לנו, אני לא חושב שהיה. בכירים נפגשו גם עם משפחות אחרות, לא רק עם משפחות החיילים. חוץ מהעובדה שאנחנו מטופלים דרך משרד הביטחון, והמשפחות של חטופים אחרים מטופלות דרך המנהלת, אין הרבה הבדל. גם בקריטריונים של סיוע כלכלי, נפשי, זה אותו דבר. לגבי האם ניסו להשתיק אותנו, אני אגיד בכנות שלא הייתה שום כוונה כזאת.

העדה: כן אנשי מקצוע ייעצו לנו לא לדבר בתקשורת, לא לספר על נמרוד, כי הוא חייל. למשל הייתה לי שיחה עם עו"ד אורי סלוני, שאמר שלאור הניסיון שלו בעבר, השתמשו במידע כדי לחקור שוב את השבויים ולהציק להם עם מידע חדש ששמעו בתקשורת, ועדיף לא לספר פרטים. זה הפחיד אותנו, אז באמת בהתחלה לא אמרנו, לא סיפרנו על נמרוד. וכשראינו שעובר זמן, פחדנו שישכחו אותם, אז כן החלטנו החלטה אמיצה לצאת לתקשורת, כן לספר.

שלמה אהרונישקי: איך הגעתם לאורי סלוני?

העד: חיים רובינשטיין גישר אותנו. זה היה בשלב המוקדם של החודשיים הראשונים, של חצי-הלם. נכון להיום, גם כשאנחנו בתקשורת בעולם, מול חברי פרלמנט, ממשלה, לא משנה מה, אני אומר בפה מלא - הבן שלי נחטף כחייל. אני לא מסתיר שום דבר, הוא חייל, אני לא רואה בעובדה הזו זה שהוא פושע. התפקיד שלו היה להציל אנשים, זה שהוא נכשל זה עניין אחר. היום כלפי חוץ, מול שגרירי

ישראל אנחנו אומרים בפה מלא, מעבר לזה שצריך לקפוץ על החמאס, צריך לכפות על הממשלה שלנו להגיע לעסקה, כי אני בטוח שהיום שמה שמונע עסקה זה הממשלה בכלל, וראש הממשלה בפרט, מאינטרסים אישיים.

שלמה אהרונישקי: זה אתה אומר מתוך תחושה?

העד: אני יודע, לא מתחושה. הלוגיקה מאוד פשוטה. הממשלה הזאת עושה הכול בשביל להמשיך להתקיים מחד. מאידך, שני גורמים בממשלה הזאת ימשיכו לתמוך בה בתנאי שהמלחמה לא תיפסק באופן כללי. באופן ספציפי יותר, בתנאי שתישאר להם האופציה לחזור ולהתנחל ברצועת עזה. כל פעם שמתחילה להתגבש עסקה, אם מדובר על הפסקת אש, הם מאיימים שיפרקו את הקואליציה. נתניהו יודע שזאת הקואליציה האחרונה שתהיה לי. הוא לא יצליח לבנות קואליציה אחרת, שתהיה מספיק חזקה לעשות את דברו. מאידך, יש לו משפט שהוא יודע שהוא יורשע בו. התפקיד הבא שלו להיות אסיר בבית כלא. ולכן, מאינטרסים אישיים הוא יעשה הכול בשביל לשמור על הקואליציה שלו, גם אם זה אומר המשך לחימה, זה לא רק אנחנו, בכל מדינת ישראל. כל המדינה תסבול, תושבי הצפון בעשרות אלפיהם עדיין יוגלו מבתיהם, תושבי הדרום עדיין יסבלו מטילים, אלפי לוחמי צה"ל במילואים יצטרכו לעשות מאות ימי מילואים במקום לחיות את החיים שלהם, והחטופים יישארו במנהרות בעזה. כל זה כדי שיוכל להמשיך לשלוט, עוד הזדמנות לטוס עם כנף ציון לניו יורק בחודש הבא. הוא רוצה להישאר בפוזיציה הנהנתנית שלו, ולא להגיע לכלא. זו לא תחושה, זו מציאות.

שלמה אהרונישקי: אתם מרגישים שאתם לבד במלחמה הזאת?

העד: אתה בעצם מדבר על ההתפלגות של משפחות החטופים מבחינת הספקטרום הפוליטי התגובתי.

שלמה אהרונישקי: לא, בכלל, גם מהצבא וממסגרות אחרות. עוזרים לכם? מלווים אתכם? יש לכם

כתובת לשאול שאלות?

העד: פורמלית יש לנו את קצינת השו"נ, כל מידע פורמלי שאפשר להעביר לנו עובר

דרכה, אם מדובר באותות חיים או סרטונים.

שלמה אהרונישקי: קיבלתם מידע כזה?

העד: אנחנו מקבלים אותות חיים, פעם בכמה שבועות היא אומרת יש אות חיים

מנמרוד, זהו. בלי פירוט.

שלמה אהרונישקי: עד היום?

העד: הפעם האחרונה הייתה לפני חודש. בעולם יחסי, אנחנו במצב טוב. בעולם היחסי

המעוות שקיים היום. אני יודע שהרבה משפחות, גם של חיילים, לא קיבלו שום

מידע על היקיר שלהם. אנחנו קיבלנו. בהתחלה אמרו לנו לא לדבר על זה, אבל

הבנו שחלק מהנשק שלנו ומהדרך שלנו ליצור תשומת לב ולהפעיל לחץ, להגיד

חבריה, די תפסיקו לחנך אותנו, אנחנו נחליט בעצמנו איך אנחנו מנהלים את זה.

כמובן שזה מתקשר למאבק שלנו. אנחנו מהיותר, במושגים המעוותים,

מיליטנטיים. אנחנו מפגינים, ברחובות, מול המלון שבלינקן היה בו הפגנו. הוצאנו

אפילו משלחת עצמאית לארה"ב בזמן שנתניהו היה שם בסביבות הקונגרס, גם

בקונגרס חלק מאיתנו, גם עם תקשורת זרה שם, גם עם חברי קונגרס וסנאט

שדיברנו איתם והעברנו את המסר שלנו. אנחנו דורשים עסקה כוללת במסגרת

הפסקת אש, ומי שמהווה מכשול מרכזי אליו זה נתניהו. אנחנו באנו להגיד, זה גם

בא מאיתנו, אז אל תתביישו להגיד את זה. כנ"ל בקהילות יהודיות שם, אמרנו

להן, זה מה שאנחנו רוצים - עסקה. כן בהפסקת אש, וכל מי שמספר לכם שאם

תהיה הפסקת אש שוב פעם יעשה את ה-7.10, זה שטויות במיץ. בסוף בעיות

פותרים בהסכמים, והצבא זה רק האמצעי להגיע למטרה, וזה ביטחון ושלום. בכל אופן, אנחנו גם ברחובות, גם במשלחות, גם בחו"ל מביעים את העמדה שלנו, בצעדות בכל מקום. מה שנקרא, קבוצת בגין.

איל בן ראובן: הבן שלך היה שייך לחטיבה 7, מבחינת הצבא, המ"פ, המג"ד, המח"ט, חוץ מקצינת שו"נ, האם אתם מרגישים תמיכה? הם באים לבקר, לשאול, מתעניינים? שואלים מה אפשר לעזור? יש איזו תמיכה של היחידה, של המסגרת שבה שירת נמרוד?

העד: אני אקדים ואומר, נמרוד היה רק חודשיים בגדוד בחטיבה. לכן הקשר לא כזה חזק.

איל בן ראובן: זה לא קשור. גם אם הוא היה יומיים בגדוד, הוא זכאי וצריך לקבל את כל התמיכה.

העד: קשר מהגדוד לא היה. לקח כמה חודשים, הם עסקו בלחימה, עד שהיה לנו ביקור של המח"ט והמג"ד. באו לבקר בבית. אפשר להגיד, הם אפילו את המשפחה שלהם לא ראו, הם היו בלחימה. זו הטענה שלהם, לא שאני לא מאמין להם. מהגדוד עצמו לא שמענו כלום, אני גם לא מצפה. מה עוד זה יכול לעזור לי? באיזה מובן זה יכול לעזור?

שלמה אהרונישקי: לחבק.

איל בן ראובן: מפקד חובתו לשמור על חייליו בלחימה, ואם חס וחלילה קורה להם משהו, אז קשר עם המשפחה הוא הכרחי. לכן אני שואל את השאלה בעניין הזה.

העדה: אני רוצה להגיד שבאמת זכינו לביקור אצלנו בבית, ושיחת טלפון של המח"ט בפסח, ומאז שום דבר. לא שאנחנו זקוקים לתמיכה הזו, יש לנו תמיכה, אנחנו

מקבלים הרבה מאנשים אחרים, אבל זה תמוה בעיניי שלא המפקד, לא המח"ט, אף אחד לא מרים טלפון לשאול איך אתם, מה קורה אתכם, איך אתם מסתדר.

העד: אני אזכיר עוד משהו, הייתה לנו שיחת טלפון עם המג"ד בערך חודש אחרי האירוע, וזה עוד לפני שפגשנו את נריה ישורון. הוא סיפר לנו שהם נלחמו, הרגו ודרסו עשרות מחבלים עד שהכריעו אותם. אחרי זה כשנריה בא לבקר, הוא אמר שהמג"ד טעה, זה היה טנק אחר, והטנק של נמרוד לא ירה ירייה אחת. שיחת הטלפון עם המג"ד זה סיפור הרואי שלא נשאר ממנו כלום, הוא פשוט טעה בטנק. לגבי סיוע של החטיבה, הגדוד בכלל, אז אמרתי, היה ביקור של המג"ד והמח"ט, היה טקס חשיפת שמות ההרוגים באנדרטה שלהם ברמת הגולן והזמינו אותנו, היה את האירוע שהביאו אותנו למוצב לעשות סיור במוצב עצמו, הבית הלבן, המסלול שהטנק עשה. גם שם המג"ד והמ"פ היו. בסדר. באופן כללי, הנושא של חיבוקים, תפילות ומזכרות, אנחנו כבר לא שם. אנחנו לא צריכים את החיבוקים האלה. אנשים שבאים לשאול מה נשמע, אין לנו כוחות לשמוע את זה. אנחנו רוצים דבר אחד פשוט - שנמרוד, הבן שלנו, ישתחרר, יהיה חופשי. חיבוקים לא יעזרו, תפילות לא יעזרו. במטה זה הגיע למצב מגוחך שהתחילה התעסקות בענייני דת, מתקיעת שופר בכותל, דרך טקסי הפרשות חלה או שירה או לימוד. אני בטוח שחיים יודע יותר ממני את הדברים האלה. זה דבר שגרם לנו להתרחק מהמטה.

שלמה אהרונישקי: מטה המשפחות אתה מתכוון?

העד: כן, המטה של המשפחות. אני קורא לזה במילה אחת. ההתעסקות בסמלים או בתפילות, אפשר להגיד, זה לא מועיל. אבל אני אומר שזה מזיק, כי זו בעצם דרך לפרוק את המצפון של הציבור. אומרים לציבור בואו תתפללו, תשתתפו באיזה

טקס או עצרת, תשימו את הסרט הצהוב, ועשיתם את שלכם, לא צריך לעשות יותר. מצפונית אתם מסודרים. הבעיה שזה מרגיל את הציבור. אנחנו יודעים במצב היום, עשרה חודשים וחצי שאין עסקה, ואנחנו צריכים את האנשים ברחובות. אנחנו מאוד מעריכים את אלה שבאים למחות איתנו. אלה שמסמפטים איתנו זה לא זה.

שלמה אהרונישקי: אתה מרגיש שהציבור אתכם?

העד: יש ציבור שאיתנו. במוצאי שבת תמיד יש שלושה אירועים סביב הקריה. יש את העצרת של המטה, יש את קפלן במקביל, ויש את בגין, זה אנחנו. מה שקורה זה באמת הרבה מקפלן מגיעים אלינו אחר כך לשער בגין, וחלק מהאנשים שבאים לעצרת באים אלינו. במוצאי שבת טובים זה מסתכם ב-150 אלף איש, אבל אנחנו מחכים לאירוע גלנט 2.

שלמה אהרונישקי: דווקא בשבת הייתי בכיכר החטופים, היו הרבה אנשים.

העד: תלוי מתי. היו תקופות שהיו יותר, ותקופות שהיו פחות.

שלמה אהרונישקי: אני מדבר על מוצ"ש האחרון.

העד: זה עצרת, מדברים יפה, מספרים את הסיפור. אוקיי, נספר עוד פעם את הסיפור של האירועים, פעם שנייה, שלישית, מה זה יועיל? או שירה, או מביאים איזשהו אמן. בחודש הראשון כן, צריך משהו בשביל לעזור לאנשים לאסוף את השברים. אחרי עשרה חודשים להישאר באותו קו, אנחנו קוראים לזה פינת הליטופים, אנחנו נלטף אתכם, אנחנו כבר לא שם. זה לא מענה לחסרי אונים. אנחנו צריכים להיות אקטיביים, לצאת לרחובות. אני לא האמנתי שאני בכזה ביטחון אדבר פתאום עם התקשורת או אנאם מול אלפים, אבל המציאות דחפה אותי לזה.

יהודית גריסרו: כמה להערכתך מתוך משפחות החטופים נמצאים על הציר במקום הזה של לעבור

להרבה יותר אקטיביות ואינטנסיביות על פני פסיביות?

העד: לדאבוני לא הרבה, סדר גודל של 10-15 משפחות, זה עולה ויורד. יש את הגרעין

הקשה, אני אחד מהם, והייתה היום גם עינב צנגאוקר שהיא גם כן. שניים

מהגרעין הקשה כנראה יפרשו, שחר מור, אחיין של אברהם מונדר, שהיום ליוונו

את הגופה שלו, ואיילה מצגר, הכלה של יורם מצגר. אני מאמין שהם יהיו עדיין

פעילים, אבל אם נקרא להם משפחות החטופים אז הם כבר יאבדו את התואר

הזה. כמובן שיש איתנו הרבה מפגינים קבועים. אצלנו אין דרגות, נקרא לזה.

הגרעין הקשה זה כעשר משפחות, מדי פעם אנשים מצטרפים. זה סדר הגודל.

שלמה אהרונישקי: מה עוד אתה צריך, חוץ מאשר כמובן להחזיר את הבן?

העד: רק להחזיר את הבן. כאמצעי, אנשים שיבואו למחאה. המטרה היא להחזיר את

הבן. לא כסף, לא עזרה נפשית, כלכלית, סוציאלית. שום דבר. שאנשים יבואו

איתנו לרחובות. זה לא רק טוב לנו, זה טוב לעם ישראל, כי אנחנו אומרים דבר

כזה - אנחנו רוצים עסקה כוללת להחזיר את כל החטופים, אינטרס שלנו לכאורה,

במסגרת הפסקת אש שזה אינטרס בינלאומי. שקט יוכל להביא הסכמים, אנחנו

מדברים על הנורמליזציה עם סעודיה, דבר שיביא לשלב הבא של איזושהי

קואליציה אזרחית בין ישראל למדינות ערב המתונות, שזה מה שיחסום את איראן

והפרוקסי שלה, חיזבאללה וחמאס.

שלמה אהרונישקי: אתם מעורבים איכשהו במו"מ?

העד: שום דבר. כמו שאמרנו לפני זה, אנחנו מקבלים את המידע כמו כל אחד, כל

אזרח, דרך התקשורת.

שלמה אהרונישקי: והיית מצפה לקבל פרטים?

העד: כן. אני אפילו פעם אחת אמרתי להם, אני מוכן לחתום הסכם סודיות כפול. הסכם כזה שמידע שמעבירים אליי אני לא אפרסם, וגם עצם העובדה שההסכם יהיה סודי, שאף אחד לא יודע שחתמתי סודיות, בשביל לקבל מידע על מצבו של נמרוד ועל מצב המו"מ. התשובה הייתה לא.

שלמה אהרונישקי: אני רוצה משהו קצת בצד, איך הסיוע והטיפול של המדינה בכלל? אתם מקבלים סיוע?

העד: כן, מקבלים סיוע. יש את הקצבה החודשית, יש הנחות בכל דבר, יש לנו חשמל חינם, יש הנחות בארנונה, הנחה ברכישת רכב. הכול נחמד ויפה. יש גם את המשלחות, שיש את המשמעות הפורמלית לבוא ולדבר ולהציג את הבעיה וכו', ויש גם מקום מה שנקרא להתאוורר. הרבה באמת שולחים במשלחות להתאוורר. הייתי בניו יורק, הייתי בלונדון. זו התמיכה. אני לא אגיד חבר'ה תיקחו את הזמן, הכסף נערם. מבחינת עזרה, זה פחות או יותר העזרה של המדינה. כמובן יש אפשרות לקבל ייעוץ פסיכולוגי ונפשי. אני מעיד על עצמי, אני לא צריך את זה. אני צריך דבר אחד - את הבן שלי חופשי. אני אפילו לא אומר הביתה, אני אומר חופשי. אני רוצה את זה בשבילו קודם כל. אני רוצה שהבן שלי, נמרוד כהן, יהיה בן אדם חופשי כמו כל אחד אחר. ואם הוא רוצה לבוא הביתה, בשמחה.

יהודית גריסרו: אתה יכול ברשותך, אני שומעת את העדות הרהוטה והמאורגנת, אתה יכול להגיד משהו על מערכת היחסים שלך כאזרח עם המדינה?

העד: אין שום הבדל. פרקטית, אנחנו בהפגנות, לפעמים מתפרצים לכבישים, חוסמים את איילון, קודש הקודשים של המשטרה. אותנו לא יעצרו. יש באמת קטעים שיש חסימה משטרתית בהפגנה, אף אחד לא יכול לעבור, אני צועק להם "אני אבא של חייל חטוף" ונותנים לי לעבור. באופן לא פורמלי, אותנו לא יעצרו, ואם יעצרו

ישחררו מיד. אני אישית לא נעצרתי אף פעם. עדיין יש לי איזשהו מחסום פסיכולוגי להתעמת פיזית עם המשטרה. שוטר יגיד לי אל תלך לכביש, אני לא אלך. יש כאלה שכן נעצרו ושחררו אחר כך. אבל מעבר לזה, אין יחס מיוחד. אנחנו כן מקבלים מעיריית תל אביב חניה חינם ברחבי העיר.

ומשהו בחוזה הפסיכולוגי שלך עם המדינה?

יהודית גריסרו:

העד: בואי נפריד בין המדינה לבין הממשלה. אני אזרח מדינת ישראל, ואני רואה את עצמי פטריוט. את שלושת ילדיי שלחתי לצבא, הגדול כבר סיים, בקבע. שני הקטנים, התאומים, אחד נחטף, והשנייה ארבעה חודשים אחרי האירוע, בפברואר, התגייסה והיא היום חיילת. אז אני מאמין שצריך לשרת במדינה. אני אישית עובד בחברה פרטית, חברה שמכניסה מטבע זר לארץ מחד, ומאידך המשכורת שאני מקבל היא גם באה מגוף פרטי, ואני משלם מסים מהשקל הראשון. זו התרומה שלי למדינה. הילדים שלי שירתו, וגם אני שירתתי כמובן כשהייתי בגיל שירות, ואני ממלא את חובותיי האזרחיות, בניגוד לאחרים שרק מטיפים מוסר ואחרי כן מקבלים תקציבים. עד החטיפה לא קיבלתי שקל מהמדינה, ושילמתי את מלוא המסים. זו מדינת ישראל. ממשלת ישראל זו עוגמה אחת גדולה, ואני מצהיר פה, שאני גם לפני ה-7.10 הפגנתי בקפלן, אני ידעתי כבר מינואר 2023 שהממשלה הזאת תביא לנו אסון, ולכן אני הלכתי להפגין בקפלן, בתל אביב ובירושלים, ברחובות עיר מגוריי. לא ידעתי שזה יגיע כל כך עמוק אליי. חשבתי אולי משבר כלכלי, אני עובד בתחום ההייטק, שאולי יתערער קצת, אינפלציה. לא ידעתי שזה יגיע כל כך עמוק אליי, שהבן שלי ייחטף בגלל הפקרה של המדינה ושל הצבא.

נשאר מישהו שאתה מאמין בו?

שלמה אהרונישקי:

העד: בוא נסתכל על הטוב מתוך הרע. גם לפני ה-7.10, עצם העובדה שאנשים באו, בהתחלה לא האמנתי שיהיו מספיק אנשים שיבואו וימחו נגד הקואליציה הנוראית שנרקמה, ופתאום אתה הולך בהפגנות ואתה רואה אנשים נחמדים, לא ערסים שמקללים ואלימים, אתה לא רואה הפגנה אלימה שמפגינים יורקים על שוטרים ותוקפים אנשי תקשורת. אתה רואה אנשים נחושים, אבל תרבותיים. וגם אחרי ה-7.10, אלה שמפגינים איתנו בבגין אלה אנשים שלא הכרתי לפני כן, שאין להם נגיעה אישית לחטופים, ובאים מתוך אכפתיות ועוזרים לנו. אני רק אזכיר את הצד השני של זה, בעקבות העימות המשטרית נגד מפגינים ומשפחות, הסיפור של עינב צנגאוקר והבת שלה, כלתה לעתיד, שהותקפו על ידי שוטרים, הייתה לנו פגישה במטה של כיכר החטופים עם קציני משטרה, שבאו לשיח בין קציני המשטרה לנציגות המשפחות.

איל בן ראובן: ביזמה של מי?

העד: של המטה. אנחנו באנו לשם, וכל מי שרצה השתתף. היה שם סגן מפקד משטרת תל אביב, אני לא זוכר את שמו, זה היה לפני ארבעה חודשים בערך. דובר על הנושא של אלה שמפגינים איתנו, והוא אמר לי "דע לך שהם רוכבים עליך". הוא לא הספיק להגיד "עליך" כי ישר הגבתי, בתור קצין משטרה להגיד אמירה פוליטית. גם אני הפגנתי בקפלן לפני ה-7.10, אולי אני רוכב על עצמי? הייתה פה אמירה פוליטית של שוטרים, אנחנו יודעים כרגע מי מנהל את המשטרה ומה הקריטריונים לקידום במשטרה, אז כנראה הוא הולך בכיוון הזה כי הוא רוצה להתקדם תחת חסותו של בן גביר.

רפי בן שטרית: מה אתם חושבים כשמדברים על עסקה בשלבים, ואומרים שבעצם החיילים והחיילות נשארים לסוף? ושיש עדיפות אולי לנשים וילדים, מבוגרים.

העד: אחת הדרכים של גופי (?), כולל פורום תקווה, להיות נגד העסקה שנרקמה עכשיו זה להגיד יהיה שלב ראשון, ואחרי זה השאר לא ישוחררו לעולם. זו אמירה נכונה שלהם כמו אמירה נכונה שלי, אנחנו בסוף יודעים שדברים קורים על בסיס אינטרסים. בכל אופן, האמירה שלי מאוד פשוטה - מה שלא מתחיל, לא יכול להסתיים. זאת אומרת, לא יהיה השלב הראשון, אז נישאר כמו שאנחנו נשארים עכשיו, בשמונת החודשים האחרונים. או שאני אגיד את זה אחרת, אם לא הייתה העסקה של נובמבר, היינו צריכים לחכות ל-150 הומניטריים לפני שנגיע לחיילים. בשביל לסיים משהו, צריך להתחיל אותו. ממשלת ישראל, אתם הפסדתם. ב-7.10 הפסדתם. אתם לא יכולים לבוא ולהגיד אנחנו נקבע את התנאים. אנחנו חטפנו מהחמאס, למרות כל האזהרות, ועשרה וחצי חודשים והחמאס עוד לא על הברכיים כמו שהבטיח לנו ראש הממשלה. בואו ניצור מומנטום של עסקה, של הפסקת אש, כדי להגיע לחיילים ולכולם, כולל החללים.

יהודית גריסרו: תודה.

שלמה אהרונישקי: יהודה וויקי, תודה, מחזקים אתכם.

יהודית גריסרו: מתפללים אתכם.

שלמה אהרונישקי: תזמינו אותנו כש...

העד: הרשימה ארוכה. ייקח קצת זמן. קודם שהוא ישתחרר.

איל בן ראובן: תודה רבה.

העדים יוצאים מן האולם.

- הישיבה ננעלה -